

SVĚTLO

TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

18. ČÍSLO / XXI. ROČNÍK

12 Kč • 0,55 €

5. KVĚTNA 2013

Z obsahu:

**Ježíš nás brání
před úklady ďábla i před
námi samotnými**

Katecheze Svatého otce
Františka při generální
audienci 17. dubna 2013

- strana 2 -

Na slovíčko

- strana 4 -

**Salve Regina - Zdrávas,
Královno**

Výklad svatého Petra
Kanisia (1521-1597)

- strana 5 -

Katechismus andělů (21)

- strana 9 -

**„Al-Andalus“ - Křesťané
v muslimy ovládaném
středověkém Španělsku**

Norbert Clasen

- strana 10 -

**Zničen kapucínský
klášter v Sýrii**

- strana 12 -

**Blahoslavený Jan XXIII.
při záchraně Židů**

v Turecku

Kurt Weiß

- strana 13 -

Antonello da Messina (1430-1479): Četba Panny Marie, Waltersovo muzeum umění, Baltimore

Editorial

Pannu Marii nazýváme Královnou máje. Ale nejen máje... Můžeme prostě říci: Je Královnou. Proto čtenářům předkládáme, i když poněkud delší, výklad modlitby *Salve Regina* (Zdrávas, Královno) velkého světce 16. století Petra Kanisia (str. 5). Modlitba je prodchnutá bezmeznou důvěrou a něžnou láskou k nebeské Královně. Zároveň nás učí, že Maria je dokonalým opakem Evy, je zpodobena jako nová Eva, která nám může zprostředkovat u Boha všechny milosti potřebné pro spásu naší duše.

Maria v knize Zjevení apoštola Jana zasahuje hlavu draka – ďábla. Můžeme ji tedy právem vyzvat jako Pomocnici v boji s našimi hříchy, s naším pyšným „já“. Jak nám vysvětluje Svatý otec ve své katechezi, cesta do cíle – nebe prochází křížem. Tím křížem jsou nejen pozemské obtíže, ale i duchovní boj o čistotu našeho srdce. V tomto boji půjdeme cestou k vítězství jedině tehdy, když dovolíme, aby se v našem srdci ubytoval Ježíš (srov. bratr Amadeus).

Budeme-li čistého srdce, uvidíme Boha. A budeme schopni rozlišovat mezi dobrem a zlem, vidět věci, jaké skutečně jsou. To se vztahuje i k historii lidstva a k její falešné interpretaci v jednotlivých událostech. Pozorujeme na příkladu středověkého Španělska (str. 10), že mýty o toleranci či netoleranci křesťanství a islámu položily základ i pro současné hodnocení těchto náboženství ve vztahu k druhému člověku jako obrazu Božímu. Nejde o toleranci bez hranic a za cenu obětování (jakkoliv maličké) částičky pravé víry, ale jde o lásku, kterou měl k nám Ježíš a kterou podle jeho vůle máme mít také my. Lásku je sice tolerantní, ale nemůže jít za hranici pravdy. Měli bychom vždy udělat jedno – modlit se, s vírou v Boží moc. Jak řekl svatý Jan Bosco: „Více je třeba hovořit s Bohem o hříšníkovi, než hříšníkovi o Bohu.“ Budu-li přesvědčovat hříšníka, aniž bych se namáhal předem si vzít na pomoc Boha, těžko mohu počítat s úspěchem. Člověk nemá moc nad lidskou duší. K její proměně je potřeba Boží milosti. A právě o tuto milost musíme prosit. Nejen pro naše nepřátele, ale i pro sebe, neboť i my jsme hříšní.

Kéž nás Královna máje vede bezpečnou cestou ke spáse našich duší!

Daniel Dehner

Ježíš nás brání před úklady ďábla i před námi samotnými

Katecheze Svatého otce Františka při generální audienci
17. dubna 2013 na náměstí Svatého Petra v Římě

Drazí bratři a sestry, v Krédu nacházíme tvrzení, že Ježíš „vstoupil do nebe, sedí po pravici Otce“. Ježíšův pozemský život kulminuje událostí nanebevstoupení, když přechází z tohoto světa k Otci a usedá po jeho pravici. Jaký je význam této události? Jaké jsou její důsledky pro náš život? Co znamená rozjímat Ježíše sedícího po pravici Otce? Nechme se v tom vést evangelistou Lukášem. Začneme momentem, kdy se Ježíš rozhodl vydat se na svou poslední pouť do Jeruzaléma. Svatý Lukáš zaznamenal: „Když se přibližovala doba, kdy měl být vzat (vzhůru), pevně se rozhodl jít do Jeruzaléma.“ (Lk 9,51) Během „výstupu“ do Svatého města, kde se skutečně jeho „exodus“ z tohoto života, Ježíš už vidí cíl, nebe, avšak dobře ví, že cesta, která jej dovede k Otci, prochází křížem, poslušností Božímu plánu lásky. *Katechismus katolické církve* praví, že „vyzdvížení na kříž znamená a ohlašuje vyvýšení při nanebevstoupení“ (662). Také nám musí být v našem křesťanském životě jasné, že vstup do Boží slávy vyžaduje každodenní věrnost jeho vůli, i když si žádá oběť, někdy změnu našich plánů. Ježíšovo nanebevstoupení se uskutečnilo konkrétně na Olivové hoře, nedaleko místa, kam se utekl k modlitbě před svým utrpením, aby se hluboce spojil s Otcem. Znovu tak vidíme, že modlitba nám dává milost žít ve věrnosti Božímu plánu.

Lukáš nám na konci svého evangelia vypráví o události nanebevstoupení velice stručně. Ježíš vyvedl učedníky „směrem k Betánii, zvedl ruce a požehnal jim. A zatímco jim žehnal, odloučil se od nich a vznášel se k nebi. Oni se mu poklonili a s velikou radostí se vrátili do Jeruzaléma. Byli stále v chrámě a velebili Boha.“ (Lk 24,50–53) Tak praví svatý Lukáš. Chtěl bych v tomto vyprávění poukázat na dva body. Předně, Ježíš během svého nanebevstoupení činí kněžské gesto požehnání a učedníci zajisté vyjadřují svoji víru klaněním, poklekají a sklánějí hlavu.

Toto je první důležitý bod: Ježíš je jediný a věčný Kněz, který svým utrpením prošel smrtí a hrobem, vstal z mrtvých a vystoupil do nebe; je u Boha Otce, kde se za nás stále přimlouvá (srov. Žid 9,24). Jak tvrdí svatý Jan ve svém prvním listu (srov. 1 Jan 2,1–2), On je náš přimluvec. Je ale krásné to slyšet! Když je někdo předvolán k soudu nebo se má zodpovídat, první věc, kterou udělá, je, že vyhledá advokáta, aby jej hájil. My máme jednoho, který nás hájí vždycky, brání nás před úklady ďábla, brání nás před námi samotnými, před našimi hříchy. Drazí bratři a sestry, takového advokáta máme, nemějme strach jít k němu prosit o odpuštění, žádat požehnání, žádat milosrdenství. On nám vždycky pomáhá, je naším advokátem, vždycky nás hájí. Nezapomínejte na to. Ježíšovo nanebevstoupení nám tedy dává poznat tuto tak útěšnou skutečnost našeho putování: v Kristu, pravém Bohu a pravém člověku, naše lidství vstoupilo k Bohu. On nám otevřel přístup; je jako horolezecký průvodce, který při výstupu na nějakou horu dosáhne vrcholu a přitahuje nás k sobě, vede nás k Bohu. Svěříme-li mu náš život, necháme-li se jím vést, máme jistotu, že jsme v bezpečných rukách, v rukách našeho Spasitele, našeho přimluvice.

Druhý bod: svatý Lukáš referuje, že apoštolové, jakmile viděli, že Ježíš vystoupil do nebe, vrátili se do Jeruzaléma „s velikou radostí“. Zdá se nám to poněkud divné. Obvykle, když jsme odděleni od svých blízkých, svých přátel nějakým definitivním rozloučením a zejména v důsledku smrti, máme v sobě přirozený smutek, protože už nevidíme jejich tvář, neuslyšíme více jejich hlas, nebudeme se moci těšit z jejich sympatií, z jejich přítomnosti. Nicméně, evangelista zdůrazňuje hlubokou radost apoštolů. Jak je to možné? Právě proto, že pohledem víry chápou, že ačkoli je odňat jejich očí,

Dokončení na str. 8

Velikonoční období se blíží ke svému vyvrcholení. Velikonoční památka se má „trvale projevovat v tvých skutcích“⁽¹⁾. Ježíšův odkaz je však něco mnohem víc než souhrn mravních příkazů a zákazů. Abys to dobře pochopil a také přijal, zve tě apoštol Jan k návratu do Večeřadla do oněch posledních chvil před Ježíšovým utrpením. Pros Ducha Svatého, aby ti *připomněl všechno*, *co řekl, aby tě také všemu naučil*.

Když mluví Pán o přikázáních, nemá na mysli omezování tvé svobody a svazování nařízeními a předpisy, ale nenahraditelný dar *pokoje*. Je to pokoj, jaký svět dosud nepoznal a jaký ti tedy ani nikdy nemůže dát.

Čím se vyznačuje tento Ježíšův *pokoj*? Není to pokoj zajištěný zvenčí, není to pokoj vratkých mírových dohod. Je to pokoj vnitřní, který je dán tím, že v domě tvého srdce se ubytuje sám Dárce pokoje: sám *Pán a Otec přijdou a učiní si u tebe příbytek*. Toto Boží přebývání má jediný důvod: Otec a Syn tě *budou milovat*.

V tom je smysl všeho toho, co od tebe Pán požaduje. *Zachovávat Pánovo slovo* znamená vytvářet nezbytné podmínky, aby se Nekonečný a Nejvyšší svatý mohl ubytovat u svého slabého, malého a hříšného tvora. Pán ti svým slovem ukazuje, že všechn tvůj pokoj a tvá radost úzce souvisí s tím, co děláš a jak to děláš.

Tvůj nepokoj, roztěkanost a častý strach jsou ve skutečnosti důsledkem tvé váhavosti: stále nejsi ochoten udělat rozhodující krok. Tvé srdce totiž ještě balancuje mezi tvým nestálým a vrtkavým sebezalíbením a mezi jediným pevným základem, kterým je Pán.

Nenalezneš pravý pokoj, dokud pro tebe služba tvému Pánu zůstává spíše nástrojem k sebeuspokojení. Hledáš si nějaký způsob, jak po svém projevit Ježíši lásku, chtěl bys něco mimořádného, aby se dostavil pocit uspokojení. Proč tak usilovně hledáš něco svého, když Pán ti nabízí tak prostou a spolehlivou cestu? Co od tebe chce? *Kdo mě miluje, zachovává mé slovo*. Láska nespočívá v citových prožitcích, ale v důslednosti a vytrvalosti, s jakou v každodenní všednosti dbáš na Boží vůli. Kdo hledá něco navíc, vystavuje se nebezpečí, že nehledá jeho, ale spíše sebe.

Proč tak Pánu záleží na tom, abys přijal jeho slovo? Protože chce pro tebe to

Dar pokoje

Zamyšlení nad liturgickými texty dnešní neděle

Ne jako svět dávám, já vám dávám.

nejlepší. Jeho slovo *není jeho*. V jeho slovu je obsažena vůle samotného Otce. Co může být lepšího než vůle věčné Lásky? Máš-li tedy zapomenout na sebe, není to proto, abys byl v něčem zkrácen. Nebeský Otec nemá na mysli nic jiného, než tvé nejvyšší dobro. Nic jiného nesleduje. Zachovávaš-li, co ti skrze svého Syna sděluje, otevíráš se nejvyššímu možnému dobru, protože vytváříš v sobě to nejlepší prostředí, aby v něm mohl přebývat sám Bůh.

Takový byl Boží záměr od počátku, ale tvor ho překazil, když se zachoval podle svého. Jestliže se člověk sám sobě stane vrcholem a cílem, vzniká tím příliš nízký a stísněný profil a pro Boha nezbude místo. Ale srdce stvořené pro Nekonečného pak strádá nepokojem. Protože Bůh se nevzdal své odvěké touhy přebývat mezi námi, sestoupilo Otcovo Slovo, aby nám vrátilo ztracené místo v Boží společnosti. Proto je nyní už jen na tobě, aby sis zbavil své přizemnosti a malosti, kterou sis usmyslel, abys přijal Boží slovo a dbal s pečlivostí a vytrvalou láskou o to, co vždy chtěl a co chce tvůj Bůh. Jediné přijetí Ježíšova slova ti natolik vtiskne zpět Jeho podobu, že si tě Otec zamiluje láskou, jakou miluje Syna, a oba *přijdou, aby si u tebe vybudovali příbytek*.

Jak velice na tom Pánu záleží, poznáváš z toho, že to zdůrazňuje těsně před svou smrtí. Protože zná tvou slabost, jde tak daleko, že ti zanechává svého *Ducha a Přímluvce, aby ti připomněl všechno a všemu tě naučil*. Příklad jeho trvalého působení si můžeš ověřit již na počátku na příkladu antiošské církevní obce. Vzniklo tu vážné nebezpečí, že slovo Boží bude zatlačeno slovem lidským. I lidé z *našeho středu* se mohou znepokojovat a plést. Ale *rozhodl Duch Svatý* a jednomyslný sbor apoštolů, kteří mají *pověření*, aby zůstala zachována pravda. Poděkuj Pánu za pevnou záruku, jakou ti zanechal ve svém Duchu a v jeho drahocenné a nenahraditelné instituci apoštolského učitelského úřadu. To není lidská instituce, nýbrž božské ustanov-

Liturgická čtení

1. čtení - Sk 15,1-2.22-29

Někteří lidé přišli z Judska (do Antiochie) a poučovali bratry: „Nedáte-li se podle mojžíšského zvyku obřezat, nemůžete dojít spásy.“ Pavel a Barnabáš se však s nimi dostali do hádky a úporně se s nimi o to přeli. Bylo proto rozhodnuto, aby se kvůli této sporné otázce Pavel, Barnabáš a někteří z nich odebrali k apoštolům a starším do Jeruzaléma. Tehdy se apoštolové a starší spolu s celou církevní obcí rozhodli, že ze svého středu vyberou několik mužů a pošlou je s Pavlem a Barnabášem do Antiochie, totiž Judu, kterému říkali Barnabáš, a Silu – vedoucí muže mezi bratry. A po nich poslali toto psaní:

„Apoštolové a starší posílají bratrský pozdrav bratrům v Antiochii, Sýrii a Kilíkii, obráceným z pohanství. Dověděli jsme se, že vás někteří lidé z našeho středu znepokojili a popletli svými řečmi, ačkoli k tomu nedostali od nás žádné pověření. My jsme se tedy nyní jednomyslně rozhodli, že vybereme některé muže a pošleme je k vám zároveň s naším drahým Barnabášem a Pavlem, lidmi, kteří nasadili svůj život pro našeho Pána Ježíše Krista. A tak jsme vypravili Judu a Silu, aby vám to vyložili ještě ústně.

Dokončení na str. 7

vení, založené na nebeském *Jeruzalému*. Co tvoří jeho základ? *Dvanáct kamenů a každý z nich nese jméno jednoho z Beránkových apoštolů*. V nich a v jejich nástupcích *spojených s Beránkem* máš jedinou záruku toho, kde je pravda Božího slova a co bezpečně vede k nebeskému městu.

Ať se tvé srdce nechvěje ani neděsí. Vykroč tedy ze sebe a vytvoř v sobě místo pro Boží příbytek, aby z tvé proměny a z tvého pokoje bylo všem zřejmé, že ti *Pán ukázal svou jasnou tvář*, takže všude tam, kde přebýváš, mohou lidé pociťovat jeho blízkost a přesvědčit se, *jak jedná a jak zachraňuje*. Staň se živým svědectvím, že není jiný zdroj, než Ten, který k nám sestoupil, aby nám *dal a zanechal svůj pokoj*. On jediný *soudí národy spravedlivě a lidi na zemi řídí*. *Ať ho ctí všechny končiny země!*⁽²⁾

Bratr Amadeus

⁽¹⁾ srov. Vstup. modlitba; ⁽²⁾ srov. resp. žalm 67

Na slovíčko

Již v roce 2007 vyšla kniha anglického misionáře a psychiatra Kennetha McAlla *Uzdravení rodových kořenů*. Vzbudila rozporné reakce mezi věřícími i mezi katolíky i mezi samotnými psychiatry a psychology.

Jednou z oficiálních reakcí bylo uspořádání „kulatého stolu na téma uzdravení minulosti“ Českou dominikánskou provincií před třemi lety v Praze v klášteře u kostela svatého Jiljí.

Mnozí čtenáři knihy anglického misionáře oceňují skutečnost, že je autor přivedl k modlitbě, otevřel jim dar modlitby. Ukázal jim potřebu modlit se za zemřelé, a tak prokázat službu lásky těm, kdo je z vlastní rodiny předešli na věčnost, a modlit se tím i za sebe, za vnitřní osvobození, uzdravení. Právě tomuto tématu se autor Kenneth McAll věnoval. Zabýval se zkoumáním stavů posedlosti. Na misiích v Číně byl během druhé světové války čtyři roky spolu se svou ženou a dítětem internován. Již zde se nabízí paralela s dílem katolického kněze, jenž „vystoupil“ z katolické církve – Eugena Drewermana, který rovněž za druhé světové války prožil traumatizující události, jež ovlivnily jeho způsob myšlení a vedly ke scestným názorům na filosofii, psychologii, biblickou exegezi a teologii.

Zvláště u těch, kdo se pouštějí do duchovního boje nepřipraveni na některé z ďáblových útoků, nenapadá ďábel nejen jejich morální síly, ale rovněž i jejich intelekt. Je schopen využít jejich třeba i zevrubného poznání katolické filosofie či teologie, pokud nejsou spjaty s životem v Duchu Svatém, a to znamená především s naukou Církve a osobním životem pokorné modlitby.

Proto jiní čtenáři knihy misionáře a psychiatra Kennetha McAlla tuto knihu a především její svůdné myšlenky odsuzují. Jeden z nich napsal: „Tady nejde o pomoc v očistci svým předkům, ale o sobeckou snahu odpoutat se od domnělého vlivu dědičných hříchů předků za pomoci magie.“ Sem se dá zahrnout např. freudovská psychoanalýza.

První, co osvobozuje, je Duch Svatý, zjevující plnou pravdu o Ježíši Kristu, o Církvi prostřednictvím jejího Magiste-

ria: osvětluje rozum zatemňovaný útoky toho, kdo chce uvést do chaosu, nespasitelného smutku a zastřít světlo poznání dané osvícováním Ducha Svatého.

Otevřeme *Katechismus katolické církve*, který nauku o ospravedlnění a milosti, o působení Ducha Svatého podává v odstavcích 1987–1995.

Cituje apoštola Pavla, když nejprve zdůrazňuje, že „milost Ducha Svatého má moc nás ospravedlnit, to je očistit nás od našich hříchů a udělit nám »ospravedlnění, které dává Bůh na základě víry v Ježíše Krista« a skrze křest.“ I slovo o křtu se nachází u svatého Pavla, a to v šesté kapitole listu Římanům.

Nadto Katechismus zdůrazňuje nauku o *theosis* – zbožštění člověka – podávanou Otcí Církve jako protipól dědičného hřichu Adama a Evy, do nějž upadli, když nabídku ke zbožštění místo od Boha přijali od ďábla.

Cituje posvátný Tridentýský sněm, který tuto nauku vyjádřil takto: „Ospravedlnění... není prosté odpuštění, nýbrž také posvěcení a obnovení vnitřního člověka.“

Dále Katechismus zdůrazňuje, že „ospravedlnění je zároveň přijetí Boží spravedlnosti skrze víru v Ježíše Krista. Sprave-

dlnost zde znamená přímost, bezprostřednost Boží lásky. Spolu s ospravedlněním se do našich srdcí vlévá víra, naděje a láska a je nám dána poslušnost Boží vůle... Duch Svatý je vnitřním učitelem. Tím, že ospravedlnění dává život »vnitřnímu člověku«, zahrnuje posvěcení celé bytosti.“

U světců vidíme názorně, jak ospravedlnění a status spravedlivého před Bohem vypadá:

Jak je v Katechismu tajemství Kristova kříže vzhledem k ospravedlnění křesťana zdůrazněno, světci až nepochopitelně rádi nesou utrpení, které se týká jejich pohledu na vlastní hřích i na hřích těch, kdo se proti nim provinili. Jen vzpomeňme, chceli-li vidět tuto praxi „ve společenství“, na „rohožkovou kapitolu“ spolubratří svatého Františka z Assisi! Ve skupinkách u ohňů dokázali oplakávat své hřích – a jistě i hřích druhých – v radosti Ducha Svatého. Životem křtu znovuzrozených předkládali katolickou nauku o ospravedlnění, která na rozdíl od těch, kdo by se chtěli o Boží lásce a milosrdenství neustále ujišťovat, ukazuje na nezaměnitelnou moc Ducha Svatého, který v Církvi jistě a bezpečně působí: uzdravuje ve svátosti křtu, smíření, pomazání nemocných a na této cestě posiluje vírou v něj disponovanou duši při slavení mešní oběti.

P. Oldřich

V dnešní zneurotizované době, kdy se zlo útočně snaží postupovat všechny momenty našeho života ve všech jeho darech, vztazích, úkolech, ničit naše úsilí o naplnění jeho božského poslání, v této době je stále naléhavější i náročnější snažit se jej skrze Ježíšovu oběť žít jako cestu k Pánu veškerenstva.

V těchto věcech s vděčností pomýšlíme na obětavé osobní působení prof. Eliase Velly OFMConv. (* 1941, Malta) v zemích bývalé ČSSR. Jeho progresivně a systematicky uspořádaný rozsáhlý cyklus exercicií, podávaný živě, srozumitelný, s moudrými podobnostmi, zprostředkovává věřícím mj. právě ono vytoužené vnitřní uzdravování (viz publikace *Zakotvit svůj život v Bohu; Síla Eucharistie; Svatost je pro každého; Uzdrav mě, Pane; Ježíš – lékař těla i duše; MP3 Vnitřní uzdrave-*

ni). Právě otec Vella při svém vynikajícím teologickém vzdělání a postavení v církvi (učitel, provinciál, exorcista) totiž po 15 letech kněžství pokorně přijal dar zásadního obrácení, znovuzrození z Ducha Svatého. A proto učí, jak nás Ježíšova láska chce celé, ve všech dimenzích lidské osoby, že např. při odpouštění je nutný první krok k Bohu a ne k tomu člověku, i třeba vzdálenému, mrtvému..., že své odpouštění máme vkládat do rukou Božích a nemusíme je vždy nutně sdělovat dotyčnému..., že nemáme vyžadovat, aby naše zranění byla uzdravena okamžitě..., atd.

Užijme tedy daru rozlišování, volme učitele na své duchovní cestě podle „ano?“ – „ne?“ k zakotvení v Bohu, podle naplňování Ježíšova: „Já jsem cesta, pravda, život.“

-red-

Salve Regina - Zdrávas, Královno

Výklad svatého Petra Kanisia (1521-1597)

Tento zpěv je připisován slavnému hraběti Heřmanu z Reichenau, který působil za krále Jindřicha II. (1014-1024).

* * *

Německý *Marienlexikon* uvádí: Modlitba Salve Regina vznikla na konci 11. století v rámci jedné z meditací Anselma II., biskupa v Luce (biskupem 1073-1086). Byl původně benediktinským mnichem. Tento prosebný pozdrav se stal zpívanou antifonou. V liturgii kláštera v Cluny byla připojena slova: *O clemens, o pia, o dulcis Virgo Maria*. Cisterciáci ji používají od roku 1218 jako závěr kompletáře. Pius V. ji zavádí jako závěrečnou antifonu hodiněk od večera Nejsvětější Trojice do poledne soboty před první nedělí adventní. Lev XIII. ji zavádí i po každé tiché mši (zrušeno liturgickou reformou po II. vatikánském koncilu). Dodatek *O clemens...*, který v Německu ještě nebyl známý, zazpíval ve Špýru při poutním průvodu o Vánocích roku 1146 poprvé sv. Bernard. Vzniklo z toho mnoho legend.

* * *

Heřman z Reichenau byl velmi vzdělaný muž, ovládal řečtinu, latinu i arabštinu, byl filosof, hudebník a básník. Od dětství byl mrzáček, a proto prý se mu jednou zjevila Matka Boží, povzbudila ho k trpělivosti a slíbila mu velkou moudrost a vědění, kterých také dosáhl. Poněvadž velmi ctil Marii, skládal k Její počtě písně. Není v nich nic nového, nýbrž jen to, co Církev Marii připisovala už v dřívějších staletích, kdy Ji dávala - a dosud dává - tituly ještě mnohem krásnější. Poslední slova jsou od svatého Bernarda, opata z Clairvaux. Obyvatelé Špýru ho chtěli vidět, poněvadž si ho velmi vážili pro jeho svatost a podivuhodné skutky. Za krále Konráda tam jednou přišel jako papežský vyslanec a všechen lid ho doprovázel do tamního mariánského kostela, který tam stojí dodnes. Sám král Konrád vedl celý průvod. Všechen lid zpíval mariánskou píseň. Když přišli k oltáři, Bernard si klekl. Ta německá píseň se mu tak líbila, že nakonec připojil: *O clemens, o pia, o dulcis Virgo Maria* - Ó milostivá, ó přívětivá, ó přesladrká Panno Maria.

Salve - Zdrávas

Pozdravujeme Ji, a činí to celá Církev, celý Západ a Východ, řecká i latinská Církev tak činí po všechna staletí. I Syřané, jejichž řečí, aramejštinou, mluvili Kristus a Maria, tak činí. Syřané praví mezi jiným: „Buď pozdravena, Bohorodičko, buď pozdravena, Matko Světla, buď pozdravena, která jsi podobna hořícímu keři, který viděl Mojžiš. Buď pozdravena, rychlý obláčku, o němž mluvil slavný prorok Izaiáš. Buď pozdravena, Archo Zákona a radosti celého světa.“

Regina - Královna

Proč Ji máme nazývat Královnou? Už Atanáš Veliký a Jan Damašský Ji tak pozdravovali. Její otec byl přece slavný král David a Její Syn Král všech králů, Vládce všech vladařů, jehož království nemá hranic. Nadto Ona je Královnou, když Ji srovnáme s jinými, kteří jsou vysoko po-

výšeni v nebi a s Kristem už vládou, kteří jsou Jeho spoludědici a s Ním sedí na trůně, jak praví Písmo. Maria přece není za nikým z nich. Ona je vyšší než všichni andělé a svatí, není a nemůže být nic vyššího a nic světějšího, neboť Ona jediná má s Bohem společného Syna. Proto nad Ni je jen Bůh a Kristus, vše ostatní je pod Ni. Už Atanáš říká: „Ona je vpravdě a vlastně Královnou a Paní, poněvadž Kristus, který se z Ni narodil, je současně Král a Pán.“ O této Královně platí slovo žalmistovo: „Královna stála po Tvém boku v šatě zlatem protkaném, jako stojí Královna po pravici svého Syna, který všude vládne.“ Byla v nebi korunována za Královnu všech svatých a za Královnu všech říší na zemi, neboť je Matkou Toho, jehož ustanovil Bůh nad celým svým dílem. Tak i Ona má celé království svého Syna jako Královna, jak říká Jan Damašský a Rupert z Deutz: „Když tedy císařo-

vé a králové věří v plod Tvého těla, Maria, pak Tě právě tím korunují korunou, zasvěcují své paláce jménu Božimu, zasvěcují je ke Tvé cti.“ Augustin píše: „Maria je nazývána Matkou a Královnou andělů, ba co víc, Královnou nebe.“ Luther praví: „Když nazýváme Marii Královnou nebe, tak dáváme tvorů, co přísluší Stvořiteli, a Jemu se činí bezpráví.“ Na to říká Kochläus: „Co je Ona, když ne Královna? Je služebnice nebo dívka? Byla-li společnicí v utrpení, proč nemá být společnicí v útěše? Když spolu s Ním trpěla, proč s Ním nemá být oslavena, jak uzavírá Pavel. Proč nemá spoluvládnout, když tolik vytrpěla? Byla-li chudá v duchu, proč Ji nemá být přislíbeno nebeské Království, jak Kristus sám přislíbil? Proto Maria není jen Královnou nebes, nýbrž všech nebes, poněvadž je Matkou Krále všech andělů a Dcerou a Nevěstou Krále nebe.“

Mater misericordiae - Matka milosrdenství

To znamená tolik jako milosrdná Matka. Písmo svaté užívá často tohoto genitivu podle způsobu vyjadřování Hebrejů. Například tam, kde je Bůh nazýván Bohem milosrdenství a pokoje, to znamená milosrdný a mírumilovný Bůh. Nebo kde Kristus nazývá Jidáše synem záhuby, to znamená ztraceným synem, a neprávem získané peníze mamonem nespravedlnosti, to znamená nespravedlivým mamonem. Proto pozdravujeme Marii jako milosrdnou Matku, předobrazenu v Ester, a říkáme, že je mezi všemi matkami, které kdy žily a které byly také dobrotivé a milosrdné, a mezi všemi, které ještě budou žít, nejmilosrdnější, a pozdravujeme Ji jako takovou s vděčným srdcem, pozdravujeme Ji jako Matku milosrdenství, jak Ji tak rád nazývá opat Odo z Cluny.

Vita nostra - Náš Život

Ale Ona není Život jako Kristus, neboť On praví o sobě, že je Vzkříšení a Život. „Já jsem cesta, pravda a život.“ (Jan 11,25 a 14,6) On je totiž Život, který žije sám ze sebe, nejvyšší Život, Původce všeho života, který působí všechen život, všechno činí plodným, naplňuje a povzbuzuje. Maria je Život v jiném smyslu, totiž že nám porodila Krista, který je Život, tedy proto, že je Matkou Života, a děti přece nazývají své rodiče, kteří jim dali život, svým

životem. Jako Evu nazýváme naší smrtí, poněvadž se nám stala příčinou smrti, tak Marii nazýváme naším Životem, protože se nám stala příčinou, Matkou Života, Matkou Krista, který nám přinesl nadpřirozený život. Ona se stala matkou živých, a tak bývá nazývána. Je srovnávána se stromem života v ráji, jak praví Církev: „Ty jsi od Pána požehnaná dcera, neboť od Tebe jsme dostali plod života.“ Epifanius říká: „Eva je v Písmu svatém (Gn 3,20) nazývána i po pádu do hříchu matkou živých, poněvadž je první ženou, od níž mají původ všichni lidé. Tak i Maria je matkou živých, poněvadž od Ní máme nadpřirozený život, když z Ní vzešel náš život. Jako Eva se stala příčinou smrti, tak Maria se stala příčinou života, a to ve zcela vynikajícím smyslu, neboť »kde se rozhojnila vina, tam v míře daleko štědrější se rozhojnila milost.« (Řím 5,20)

Za druhé: Maria je a nazýváme Ji naším Životem proto, že svým svatým životem a svými nevinnými mravy je zrcadlem a příkladem života, dobrého, šťastného života, a tak může být nazývána životem všech těch, kteří jdou královskou cestou, kteří chtějí Bohu sloužit a šťastně žít. Proto mnozí vykladatelé Písma to, co se říká o věčné Moudrosti, o Kristu, obracejí na Marii, například: „Blažení, kteří dbají mých cest.“ „Kdo mě nalezne, nalezne život a bude čerpat spásu od Pána.“ Je tedy skrze nauky, které nám dává, naším životem. Král Šalomoun nazývá také v knize Přísloví své řeči a dobrá ponaučení, která dává synu k dobrému a šťastnému životu, jak životem, tak i zdravím. Kristus praví i o svém učení: „Slova, která jsem vám řekl, jsou duch a život.“ (Jan 6,63)

Konečně za třetí je Maria naším životem skrze své přímly u Boha za nás. Jejimi přímly totiž mnozí povstali ze smrti hříchu k duchovnímu životu a uctívají Ji právem s vděčným srdcem. Nazývají Ji svým životem, neboť vědí, že na Její přímly jim Bůh pomohl, a důvěřují, že jim pomůže i v budoucnu. Bůh řekl též králi Abimelechovi: „Za tebe se bude modlit Abrahám, poněvadž on je prorok, a ty budeš žít“ (Gn 20,7), čímž chce Bůh říci, že život krále závisel na Abrahámovi, poněvadž na jeho přímly mu byl život darován. Tak se v Abrahámovi stal jako by životem. A tak jako ti, kteří byli prorokem Eliášem a Elizeem ze smrti probuze-

ni k životu, zcela jistě k nim Inluli s velkou úctou a s velkou vděčností, již vděčili po Bohu za svůj život, tak Iněme i my k Marii.

Dulcedo nostra - Naše sladkost

Ona je naší sladkostí, nejsladší Panou. Eva nám, svým dětem, podala velmi hořký pokrm proti naší vůli jako zlá macecha, více poslušná hada než Boha a svolná, vlila nám všem smrtelný jed. O to milejší a sladší je Matka Maria. Poslušná vůči Bohu podala mužům i ženám nejsladší protijed, lék, Chléb života, který dává světu život a obsahuje v sobě všechny sladkosti. Uchovávala Ho ve schránce smlouvy svého těla a pak Jej přivedla Božím dětem na světlo, aby se Jím všichni sytili, opájeli a ve své duši mohli být naplnění blahem. Prorok přece říká o Mesiáši a Jeho příchodu: „Hory budou kanout sladkostí a pahorky téci mlékem.“ (Jl 2,24; Am 9,13) Dále Maria sama je nejkrásnější mezi ženami, po tolik staletí celým světem očekávaná, kterou tak toužebně z nebe vyprošovali všichni patriarchové a proroci. Konečně přišla, vyvolaná, nejsladší; v Ní jsou naplněny všechny předobrazy v Zákoně a prorocích, v Ní dosahují svého cíle. Ona těší okrsek zemský, je tou v ráji předpovězenou Ženou, je výhonkem z kořene Jesse, zlatou bránou, požehnanou půdou, která nám zplodila touhu národů, slast země, Chléb života, Světlo světa. Není to sladké? A v Marii není nic přísné, nic zstrašující, nýbrž všechno plné zbožnosti a milosti, plné mírnosti a milosrdenství, jak dosvědčuje zkušenost mnoha tisíců. Neměli bychom Ji nazývat naší sladkostí? Neměli bychom zde plni touhy po duchovním blahu k Ní volat s Církví: „Táhni mě za sebou, chceme běžet za vůni Tvých mastí“ (Pís 1,4); „Plást tekoucí medem jsou Tvé rty, Nevěsto, med a mléko pod Tvým jazykem“ (Pís 4,11)? Nejsou všechna slova, která Písmo říká o Marii, sladká jako med? Její slova andělovi, Alžbětě v Zachariášově domě? Je to vždy zcela božská, sladká řeč. Pravda, jen duchovní osoby mohou okoušet, jakou sladkost obsahují Její slova, činy, vlastnosti, bolesti, zásluhy a konečně Její sláva. Ti, kdo mají zkažený žaludek a zkaženou chuť, ti ovšem nevědí, jak sladkým připadá jiným všechno na Kristu a Marii. Avšak zvlášť sladká je Maria pannám a všem čistým duším,

poněvadž ony vidí, že je jejich Kněžna, Učitelka, Matka, Královna a Přímlykně, a proto Ji velmi milují a důvěřují, že jim bude milostivá, a zakoušejí na sobě Její mocnou pomoc.

Spes nostra - Naděje naše

Přirozeně víme a věděli to všichni naši předkové, kteří se vždy tuto modlitbu modlili, a všichni svatí Otcové věděli, co je napsáno: „Proklet buď člověk, který spoléhá na lidi a tělo činí svou silou“ (Jer 17,5) a královský prorok praví: „Ty jsi má naděje, Pane!“ – „Je mi dobře lpět na Bohu a svou naději vkládat na Pána.“ (Ž 91,2 a 71,5) Přesto nazýváme právem i Marii naší nadějí, ale v jiném smyslu. Tím nechceme Marii postavit naroveň Bohu, neboť Boha musíme vždy nekonečně více cenit, milovat a ctít a musíme Mu dávat přednost přede všemi. Kristus, Bůh, je naší první a věčnou nadějí, naším posledním a konečným cílem, v němž spočívá naše budoucí blaženost. Avšak Maria je naší nadějí tím, že svými přímly nám získává prostředky, abychom dosáhli toho cíle, jak učí svatý Tomáš Akvinský. Tedy po Bohu a po Kristu je Ona naší nadějí, a to tím spíše, že Syn jistě svou Matku vyslyší a Syna jistě vyslyší Otec. Syn Ji nemůže odmítnout a také nemůže být odmítnut. „Je Mu možno, aby neslyšel anebo aby nebyl vyslyšen?“ ptá se Bernard. – „Ani jedno, ani druhé.“

I když doufáme v Boží milost a Kristovo milosrdenství, Bůh přece je nade všechno vyvýšen a stravující oheň, a Kristus je Soudce, který vykonává vůči hříšníkům soudcovskou moc, – tu činíme jisté velmi dobře, když se utíkáme k svatým a zvláště k Matce Boží, aby usmířila Krista, Soudce, a milostivě Jej naladila. „Potřebujeme prostředníka u Prostředníka,“ říká Bernard, „a nikdo není užitečnější než Maria.“ Kristus, Její Syn, náš Pán, nade vše požehnaný Bůh, dává svým služebníkům, kteří Ji vzývají, své milosti skrze Ni, dobrotivou Královnu. Proto dárcem milostí je vždy jen Bůh, tato důstojnost přísluší jen Kristu, ne Marii. Ona nepůsobí milost a spásu, nýbrž jen prosí Boha, aby nám obojí způsobil a dal. Když někdy nazývají Marii Vykupitelkou světa, pak tomu nelze rozumět *efficienter*, nýbrž jen pro Její přímly u Boha. Marii nenazývají naší nadějí teprve teologové stře-

Liturgická čtení - dokončení ze str. 3

dověku, nýbrž už staří Otcové, například Epifanius, biskup ze Salamin na ostrově Kypru. Ten praví: „Obvykle nazýváme Marii naší Paní a naději, neboť Ona porodila Pána, který je nadějí celého světa, totiž Krista.“ A Efrém, arcijáhen svatého Basila Velikého, nazývá Marii „Smířitelkou, Přímlyvkyní a Nadějí všech křesťanů“. Jiný církevní spisovatel Ji nazývá „jistou ochranou všech zraněných ve válce, svatou a jistou kotvou těch, kteří jsou sem a tam zmítáni bouří, zcela jedinečnou pomocí všech, kteří jsou pomlouváni, nadějí těch, kteří již odložili všechnu naději, útěchou zarmoucených, zajištěním proti všem nehodám, které se mohou přihodit, zcela jedinečnou obranou naší věčné spásy a konečně nejbezpečnějším přístavem všech ztroskotanců“. Když tedy Marii nazýváme naší nadějí, nechceme popírat, že Bůh je naše naděje, nechceme zmenšovat čest Kristovu. Naopak, tím jen podporujeme čest Kristovu, víc ji osvětlujeme. Neboť Maria v nebi skrze Boží milost zmůže tolik ne ze sebe, ale pro zásluhy Krista. Bůh sám nám chce udělit jak skrze prostředky, tak i skrze prostřednictví Marie, své požehnané Matky, mnohá dobrodiní, a tím budít naši důvěru a rozmnožit ji.

*Misericordes oculos tuos
ad nos converte - Obrat' k nám
své milosrdné oči*

Prosíme Marii, aby obrátila své milosrdné oči na nás, vyhnané, zarmoucené a plačící a projevila se jako milá, dobrotivá a sladká Obhájkyně. Chceme Ji pohnout k upřímnému soucitu s námi, aby nám pomohla. Připisujeme Ji tedy ještě i nyní, kdy je v nebi, lidské city. Zcela právem, neboť jsme lidé, a proč bychom se zde neměli vyjadřovat lidsky, lidskými slovy, jiná nemáme. I Bohu připisuje Písmo svaté takové afekty, i když je nekonečně blažený, neměnitelný Bůh. Tím spíše můžeme toto předpokládat u Marie. O Bohu je např. napsáno: „Nes starost o nás, měj s námi soucit!“ Sám praví, aby dokázal svůj soucit: „On volal ke mně a já ho vyslyším. Chci být u něho v trampotách, osvobodit ho, oslavit ho.“ (Ž 91,15) Aby osvědčil své milosrdenství vdovám a sirotkům, praví: „Když je urazíte, budou křičet ke mně a já vyslyším jejich křik a vzplane můj hněv.“ (Ex 22,22) Ukazuje i svůj soucit: „Viděl jsem útlak svého lidu v Egyptě

Rozhodl totiž Duch Svatý i my, že vám nemá být ukládáno žádné další břemeno kromě těchto nutných věcí: vyvarovat se toho, co bylo obětováno modlám, krve, masa z udušených zvířat a smilstva. Budete-li se těchto věcí chránit, jednáte správně. Buďte zdraví.“

2. čtení - Zj 21,10-14.22-23

Anděl mě přenesl v duchu na velikou a vysokou horu a ukázal mi Svaté město, Jeruzalém, jak sestupuje z nebe od Boha a září Boží vznešeností. Jiskřilo jako nejvzácnější kámen, jako křišťálově průhledný jaspis. Mělo silné a vysoké hradby s dvanácti branami, na nich dvanáct andělů a jména nadepsaná na nich jsou jména dvanácti izraelských kmenů. Tři brány ležely k východu, tři brány k severu, tři brány k jihu a tři brány k západu. Městské hradby mají jako základ dvanáct kamenů a na nich dvanáct jmen dvanácti Beránkových apoštolů. Chrám jsem v něm však nespatriil, neboť Pán Bůh vševládny a Beránek - to je jeho chrám. A toto město nemá

zapotřebí ani slunečního, ani měsíčního světla, protože ho ozařuje Boží velebnost. Jeho světlem je Beránek.

Evangelium - Jan 14,23-29

Ježíš řekl svým učedníkům: „Kdo mě miluje, bude zachovávat mé slovo a můj Otec ho bude milovat; a přijdeme k němu a učiníme si u něho příbytek. Kdo mě nemiluje, nezachovává moje slova. A přece slovo, které slyšíte, není moje, ale mého Otce, který mě poslal. To jsem k vám mluvil, dokud ještě zůstávám u vás. Ale Přímlyvce, Duch Svatý, kterého Otec pošle ve jménu mém, ten vás naučí všemu a připomene vám všechno, co jsem vám řekl já. Pokoj vám zanechávám, svůj pokoj vám dávám; ne ten, který dává svět, já vám dávám. Ať se vaše srdce nechvěje a neděsí. Slyšeli jste, že jsem vám řekl: ‚Odcházím‘ a ‚za se k vám přijdu‘. Kdybyste mě milovali, radovali byste se, že jdu k Otci, neboť Otec je větší než já. Řekl jsem vám to už teď, dříve než se to stane, abyste uvěřili, až se to stane.“

tě a slyšel jeho křik pro tvrdost těch, kteří dohlížejí na práci. Znam jejich bolesti a sestoupím dolů, abych je osvobodil.“ (Ex 3,7-8) Proto v Písmě svatém je Bůh tak často nazýván dobrotivým, milosrdným, trpělivým, sladkým, mírným, smířlivým vůči zlobě lidí. I o andělech se praví v Písmě svatém, že se spolu s lidmi radují a rmoutí kvůli lidem. O Kristu praví svatý Pavel: „Nemáme Velekněze, který by nemohl mít soucit s našimi slabostmi.“ (Žid 4,15) I bohatý hodovník se pokouší Abraháma přimět k soucitu, aby mu dal aspoň kapku chladivé vody (Lk 16,24). Není pochyb, že údy Církve bojující a vítězné zůstávají navzájem spojeny skrze vzájemnou lásku. Ano, tato láska je u blažených ještě větší a dokonalejší, zvláště u Marie, která je navíc naší Matkou a kterou naše záchrana tolik stála a která není jako ostatní svatí pouze duší v nebi, nýbrž i tělem, musí tedy být mnohem snadněji a mnohem více přístupná lidským hnutím a pocitům než pouzí duchové. Ovšem blažení v nebi, stejně jako Bůh, andělé a Maria nemohou pocítovat bolest skrze svůj soucit, jak tomu bylo v tomto životě na zemi, jejich štěstí a jejich blaženost se tím nemůže zmenšit. Nemo-

hou se také rozčilit, a tím být vzdáleni od Boha, být roztržiti, přesto zůstávají zcela pohrouženi v Boha, zůstávají v patření na Boha a nebrání jim to v užívání toho největšího dobra. Jejich soucit je třeba spíše chápat, že znají naši bídu a na naše prosby nám pomáhají od naší bíd. Teologové říkají, že to není soucit *secundum passionem*, nýbrž *secundum electionem*, to znamená: není to soucit utrpení, nýbrž soucit činu. Použijí totiž prostředků a cest, aby učinili konec obtížné záležitosti. O Marii je jisté, že má lásku k bližnímu a spolucítí všechna utrpení a trampoty svých dětí s opravdu mateřskou láskou. Není matky na zemi, již by se tak dotkly trampoty a neštěstí jejich dětí a která by více hleděla na jejich užitek a spásu, než Maria. O tom jsme přesvědčeni, a to výslovně říkají staří Otcové, že Ji máme tím raději a důvěrněji vyzývat jako nejdobrotivější Matku, čím raději Ona pomáhá podle Božího řádu a vůle smrtelníkům.

Petr Damiani praví: „I když jsi zcela zbožštěna, zapomněla jsi snad na naše lidství? Nikterak, ó Paní! Ty víš, v jakém nebezpečí jsi nás zanechala, Ty víš, jak jsou Tvoji služebníci ubozí a jak často padají.

Tak velikému milosrdenství se nesluší zapomínat na takovou bídu, neboť i kdyby Tvá sláva Ti mohla bránit, přece Tě dojí má Tvá přirozenost. Neboť Ty nejsi tak pamětlivá Boží spravedlnosti, že bys neměla žádné milosrdenství, nejsi tak neschopná utrpení, že bys mohla nemít soucit. Máš naši přirozenost, žádnou jinou, a je správné, že jsme zcela prosceni rosou tak velké dobroty. Víím, ó Paní, že jsi dobrotivá a miluješ nepřekonatelnou láskou, kterou Tvůj Syn a Tvůj Bůh v Tobě a skrze Tebe miluje s největší láskou. Víím, kolikrát jsi už zadržela hněv Soudce, když chtěla z Jeho božství vyjít Jeho spravedlnost.“ Anselm píše: „Náš Bůh je podle svědectví proroka naše milosrdenství, a tys bezpochyby pravou Matkou tohoto Pána. Jsi-li tedy Matka Boží, a tím matka milosrdenství a milosti, a kdybys nám přesto účinky milosrdenství odpírala, co bychom dělali, až tento Tvůj Syn přijde, aby soudil všechny spravedlivé?“ A Bernard praví: „U svatých nemáme jen mít před očima jejich příklad, nýbrž také vyzývat je o jejich pomoc... Kdo je už na zemi tak mocný, je v nebi ještě mocnější před tváří svého Pána a Boha. Když se už na zemi smilovávala

nad hříšníky a za ně se modlila, pak v nebi tím více, čím lépe nyní zná naši bídu. Neboť blažená vlast Její lásku nezměnila, nýbrž rozmnožila. Nyní sice je neschopná trpět, ale není neschopná soucitu, naopak, má nyní nejuprímnější smilování, protože stojí před Pramenem milosrdenství.“ Proto Ji Bernard nazývá tak často Matkou milosrdenství a praví, že Ji máme vyzývat: „Kdo může vyzkoumat délku a šířku, výšku a hloubku Tvého milosrdenství? O Tvém milosrdenství ať mlčí ten, kdo Tě snad někdy vyzýval ve svých potřebách a vzpomene si, že od Tebe nebyl vyslyšen... Ona je Královna nebes, je milosrdná, je Matka jednorozeného Božího Syna. Nic nemůže více dokazovat velikost Její moci a Její lásky než toto. Je nepravděpodobné, že by člověk věřil, že Syn Boží nebude cítit svou Matku nebo že by někdo pochyboval, že Mariina duše je plná lásky; v Ní přece láska, která je z Boha, po devět měsíců bydlela.“ Všichni svatí Otcové jsou zajedno v tom, že Maria a ostatní svatí v nebi znají naše potřeby, že mají soucit s námi, ubohými vyhnanci, kteří jsme neustále obléháni celým vojskem hrozných nepřátel, a těm, kdo jsou

s nimi účastni Boží milosti, přejí dobro a my máme chtít být spoluúčastni jejich zásluh a (jak praví svatý Augustin) chtít, aby oni nás podporovali svými modlitbami. Na Marii a svaté se nesmíme dívat jako na mrtvé, nebo jako kdyby byli slepí, a nesmíme hned všechno popírat, když je nevnímáme svými smysly. Oni vědí o našich nouzích skrze božské zjevení, vidí nás a mají s námi soucit, zahánějí naše zlo svými modlitbami nebo je aspoň zmenšují a dosahují pro nás mnoho dobrého, jak praví už Origenes. V nich zůstává láska a láska nemůže být nečinná vůči svým údům, které jsou nemocné a ubohé. O to víc je tato láska v Marii a pudí Ji, aby se ukázala nám všem jako naše společná Matka, aby se o nás zasloužila, o nás, své děti, zvláště ty, které Ji vyzývají. Bude prosit Syna, aby nám poskytl mnoho dobra, o kterém nemáme ani potuchy. Je to ustanovení Boží, že On řídí a spravuje nižší skrze vyšší. Proto nám Bůh dal jak v andělech, tak i v Marii, mocnou ochranu a velký prostředek spásy skrze Její přimluvy.

Luther říká: „Nechceme mít Marii za přimlůvkyni.“ Na to odpovídá Kochläus: „Řekni mi, Luthere, prosím, protože Otec všechn soud předal Synu a sám nikoho nesoudí, koho můžeme mít u Syna, Soudce, za lepšího přimlůvce než Jeho Matku? Zdá se ti tak nepatrná v očích Syna, že když budeš stát před hrozným Soudcem, Ona se neodvážá za tebe se přimlůvat, pokud jsi nezhrěšil proti Duchu Svatému? Já však s důvěrou rád volám s Církví: *Eia ergo, advocata nostra...* - A proto, Orodovnice naše...!“

„Zdravas, Královno“ je tedy modlitba, které si musíme vážit když už ne kvůli cti, pak jistě pro naši lásku k Marii zcela právem, abychom Ji nazývali naším Životem, naší Sladkostí, naší Nadějí, neboť tak běžně mluvíme o osobě, kterou máme velmi rádi, i když ona láska je světská a tělesná! Čím spíše tedy můžeme tyto tituly dát Marii, jediné a nejvyšší požehnané Panně. Ona je Matka Syna Božího a naše Matka a Královna, která se velmi zasloužila a stále se zaslouhuje o celý lidský rod. Protože Ji jako takovou uznáváme, uctíváme Ji, objímáme Ji nejčistším srdcem a libáme Ji se zcela jedinečnou radostí.

Z Maria, nedostižná Panna a svatá Bohorodička, díl II. Překlad P. Leo Hipsch SJ. MCM, Olomouc 1998

JEŽÍŠ NÁS BRÁNÍ PŘED ÚKLADY ĎÁBLA I PŘED NÁMI SAMOTNÝMI - dokončení ze str. 2

zůstává Ježíš stále s nimi, neopouští je a v Otcově slávě je jim oporou, vede je a přimlůvá se za ně.

Svatý Lukáš podává skutečnost nanebevstoupení také v úvodu Skutků apoštolů, aby zdůraznil, že tato událost je článkem, který připojuje a spojuje Ježíšův pozemský život k životu církve. Tady svatý Lukáš zmiňuje také oblak, který vzal Ježíše z očí učedníkům, kteří zůstávají rozjímat o Kristu vystupujícím k Bohu (srov. Sk 1,9-10). Zasahují tedy dva muži v bělostných šatech, kteří je vybidli, aby nestáli a nehleděli k nebi, ale sytili svůj život a své svědectví jistotou, že se Ježíš vrátí právě tak, jak jej viděli odcházet do nebe (srov. Sk 1,10-11). Právě pobídka plynoucí z rozjímání Ježíšovy vlády umožňuje, aby se nám od něho dostalo síly nést a dosvědčovat evangelium v každodenním životě: rozjímat a jednat, *ora et labora*, učí svatý Benedikt. Obojí je nezbytné v našem životě křesťanů.

Drazi bratři a sestry, nanebevstoupení neindikuje Ježíšovu absenci, ale říká nám, že je Živý mezi námi novým způsobem; nenachází se už na nějakém konkrétním místě světa jako před nanebevstoupením. Nyní je součástí vlády Boží, přítomen v každém prostoru a času, nablízku každému z nás. V životě nikdy nejsme sami, máme tohoto advokáta, který nás očekává a který nás hájí. Nikdy nejsme sami. Ukřížovaný a zmrtyvchvalý Pán nás vede a spolu s námi mnoho bratří a sester, kteří v tichosti a vskrytu, ve svém rodinném a pracovním životě, ve svých problémech a těžkostech, ve svých radostech a nadějích každodenně žijí víru a společně s námi přinášejí světu vládu Boží lásky ve vzkříšeném Kristu, který vystoupil do nebe, je naším přimlůvcem. Děkuji.

*Přeložil Milan Glaser,
Česká sekce Rádia Vatikán*

Katechismus andělů (21)

ANDĚLÉ A CESTA SJEDNOCUJÍCÍ

Co to znamená cesta sjednocující?

Poté, co byla duše očištěna a osvícena, je schopna vstoupit do bezprostředního spojení s Bohem, tj. do konečné fáze, které je všechno podřízeno, a na nepřekonatelný vrchol, ke kterému nás zve křestní povolání.

Jaký je vztah mezi anděly a cestou sjednocující?

Poslání andělů nekončí jejich úlohou na cestě osvícení. Tím, že odhalují duši něco z Boží krásy, vzbuzují v ní vroucí touhu po sjednocení s Bohem. Navíc láskyplný vztah, který andělští duchové neustále udržují s dušemi svatých, působí v těchto duších jistou účast na lásce, kterou jsou andělé zapálení. Svatý Řehoř z Nyssy nás vyzývá, abychom kráčeli v jejich stopách, těmito slovy: „Protože po vzkříšení, říká Pán, bude náš život podobný životu andělů (*erunt sicut angeli*), vyplývá z toho, že život už zde na tomto světě se má shodovat s oním životem, který bude na věčnosti. [...] Proto snoubenec vybízí duše [...], aby se zřekly vášní a napodobovaly čistotu andělů.“ (*Hom. Cant. 5: PG*, t. 44, 856 D) Toto napodobování andělů v blízkosti a prolínání s nimi předpokládá čistotu: „Křídla panenství přivedou duši do blízkosti andělů.“ (sv. Metoděj z Olympu)

Jak vysvětlit toto připodobnění se andělům?

Žádné přirozené světlo nemůže vysvětlit toto tajemství, ale patristická tradice od řeckých Otců až ke svatému Tomášovi je jednomyslná: anděl nejenom osvětluje duši, ale je také použit jako nástroj, když Bůh sdílí oheň lásky. Život svatých dosvědčuje totéž: například svatá Terezie z Avily, když je zasažena serafinským šípem. Toto připodobnění životu andělů,

působené božskou láskou, je srovnatelné s podobností, která se ustavuje mezi dvěma bytostmi oduševňovanými vzájemnou sympatií. „Skrze dar milosti,“ říká svatý Tomáš, „si mohou lidé zasloužit takovou slávu, že je postaví na stejnou úroveň s anděly v jejich jednom či jiném kůru“ (I, q. 108, a. 8); ale zde na zemi postupuje duše od jedné proměny k další, až na práh sjednocení. Když svatý Řehoř z Nyssy komentuje slova Písni písní: „Která je ta, která vychází na poušť, zaplavená požítky?“, přirovnává snoubenku k duši, jež vystupuje k Bohu přes andělské sféry až k nejvyššímu kůru Lásky, představovaném serafíny, s jejichž charakteristickou zbožšťující formou se zasubuje. Hle, jak Pseudo-Dionysius Areopagita vykresluje přirozenost serafínů: „Jsou ve věčném pohybu okolo božských skutečností; v horlivosti, zanícení a vroucnosti tohoto neustávajícího pohybu.“ (*O nebeské hierarchii*, kap. 7, § 1)

Plní anděl úlohu prostředníka mezi duší a Bohem na cestě sjednocení?

Ne, jeho pomoc skončila. To, co bylo nutné v osvícení – tento vodopád světla vylévající se z vrcholů andělských hierarchií až k duším nejvíce vyděděným – nemá svou obdobu ve fázi čistě sjednocující: anděl ustupuje do pozadí a duše se bez jakéhokoliv prostředníka odevzdává obnažená do objetí Božských osob: „Je to kontakt, ne kvantitativní a zvláštní, ale mimo prostor, duchovní a absolutně bezprostřední božské podstaty se základem naší duše, a z tohoto kontaktu vycházejí v hloubi našich vyšších schopností *přímé činy*, k nimž nás může pohnout jedině Bůh a které bychom bez jeho zcela zvláštní inspirace nikdy nemohli učinit.“ (R. Gari-gou-Lagrange: *Les Trois Âges de la vie intérieure*, 1938, t. 2, str. 703)

(Pokračování)

Přeložili ing. Antonín Džbánec
a P. Štěpán M. Filip OP

Bojovat za manželství gayů v podstatě vyžaduje klamat o tom, co ve skutečnosti s manželstvím uděláme, když se k němu dostaneme – klameme, když tvrdíme, že instituce manželství se takto nezmění... Manželství se totiž změní, a mělo by se změnit. A opakují, nemyslím si, že by manželství vůbec mělo existovat...

Masha Gessen, lesbická novinářka (www.hlavnespravy.sk)

20 000 STAROSTŮ ODMÍTLO ODDÁVAT PÁRY TÉHOŽ POHLAVÍ

Více než 20 000 francouzských starostů již podepsalo petici proti zákonu o tzv. manželství pro všechny. Podle zprávy v listě *Le Figaro* tím dávají veřejně na vědomí, že odmítají oddávat páry stejného pohlaví. Mluvíci petiční iniciativy Franck Meyer (starosta Sottesville-sous-le Val) zdůraznil, že lokální politici zřídka kdy utvořili tak jednotnou opozici. Petici přitom podepsaly také 3 000 starostů, členů levicových stran. Podle nejnovější studie francouzské agentury pro výzkum veřejného mínění *IFOP* se 52 % francouzských starostů vyslovuje proti redefinici manželství a hovoří o „ohrožení demokracie“.

Stejného názoru je ostatně také většina francouzských občanů, jak dokazují poslední statistická šetření. V celé zemi probíhají ve vypjaté atmosféře protestní průvody a manifestace – v tomto týdnu při nich bylo zadrženo a vyšetřováno 200 osob, uvádí deník *Avvenire* (18. 4. 2013).

www.radiovaticana.cz

KARDINÁL VINGT-TROIS O GENDEROVÉ TEORII

Vše nasvědčuje tomu, že směřujeme ke společnosti násilí, prohlásil na plenárním zasedání Francouzské biskupské konference kardinál André Vingt-Trois. Ještě předtím než pařížský arcibiskup předal vedení francouzského episkopátu novému nástupci, poukázal na riziko, které vyplývá ze současné změny kulturních referencí:

„Organizovaná a bojovná invaze teorie genderu – a to zejména do výchovného sektoru – je zjednodušeně řečeno pokusem odmítnout rozdílnost mezi pohlavími. Je to odmítnutí sexuální rozdílnosti, na které člověk zakládá svou totožnost. Pokud dopustíme, aby zmizely prostředky, na základě kterých v sociálních vztazích identifikujeme svou rozdílnost, vyvoláme prostřednictvím dobře známého psychologického mechanismu frustraci. Člověk frustrovaný ve svém osobním vyjádření dříve nebo později dospěje k násilí, aby poukázal na svou osobní identitu, odlišnou od úřední uniformity. Připravujeme tedy společnost násilí.“

Podle České sekce Rádia Vatikán

„Al-Andalus“ – Křesťané v muslimy ovládaném středověkém Španělsku

Muslimské Španělsko středověku, arabsky nazývané „Al-Andalus“, platí nejenom v muslimském světě, ale také mezi vzdělanými Evropany jako místo jedinečné kvetoucí kultury, vědy a filosofie, pluralismu a snášenlivosti. Pro muslimské učence byla „Al-Andalus“ příkladem převahy arabské civilizace zakořeněné v islámu. Norbert Clasen vrhá kritický pohled na tento mýtus.

Známý historik a literát Muhammad Kurdali (1875–1953) napsal v roce 1922: „Al-Andalus je věčně platným důkazem mimořádného nadání Arabů pro vědy a umění a nejradikálnější vyvrácení těch, kteří... popírali civilizační zásluhy tohoto národa... Arabsko-muslimské Španělsko bylo školou křesťanského Východu.“ (srov. Siegfried Kohlhammer, *Islam und Toleranz*, Springe 2011, str. 88) Podle Bernarda Lewis (nar. 1916), nestora islámské vědy, je „Kult okolo Al-Andalus... pozoruhodnou charakteristikou novějších a modernějších islámských děl.“ Také byly dějiny a literatura Al-Andalus ve všech arabských zemích po roce 1918 obvyklým vyučovacím předmětem a tím byly také institucionalizovány. Současně s tím se šířila „spiklečnická teorie“, podle které „slavná muslimská Al-Andalus“ a „ve Španělsku následný enormní muslimský přínos k evropské civilizaci“ byly prý zlomyslnými a zaujatými evropskými historiky z nepřátelství vůči islámu úmyslně zamlčovány.

Přítom procitl evropský zájem o muslimské Španělsko už v 18. století v době osvícenské, kdy ještě byla Al-Andalus bílou skvrnou na mapách a v povědomí muslimů.

Příznačnou pro evropské osvícenství byla právě jeho islamofilie, která viděla v islámu pseudoosvícenské deistické tolerantní náboženství rozumu, bez církve, kléru, inkvizice, pálení knih nebo kacířů.

Muslimský svět sloužil osvícencům jako prostředek k zahanbení a kritice křesťanské a zvláště katolické Evropy. Autoři jako Pierre Bayle, Edward Gibbon, Montesquieu, Voltaire nebo Lessing kreslili obraz ušlechtilého, tolerantního muslima. Především byla vyzvedávána postava Saladina, která už v literárních dilech středověku byla oslavována jako ideál rytířskosti, sloužila k oslavě islámu a islámské

lidskosti v protikladu k dogmaticky podminěné nesnášenlivosti a krutosti křesťanů. Pomysleme jenom na zobrazení Saladina u Waltera Scotta a Gottholda Ephraima Lessinga (Nathan Bílý). Když stál císař Wilhelm II. při své cestě do Orientu 1898 u Saladinova hrobu v Damašku, velebil ho jako „rytíře bez bázně a hany“, který své křesťanské protivníky učil opravdovému rytířství. (cit. podle S. Kohlhammera, str. 92)

Zajímavou paralelu k postavě Saladina vytváří muslimská Al-Andalus, která hraje svoji úlohu v paměti muslimů. Obě byly po staletí zapomenuty a byly znovu objeveny teprve pod západoevropským vlivem, a to v rámci základního obratu v obrazu Španělska v 18. století: V době osvícenství se stalo katolické Španělsko „zemí tmářů“ mezi národy Evropy.

Zde hraje velkou roli také španělsko-anglický antagonismus v politice. Naopak to působilo ale kladně na obraz muslimského Španělska, jehož obyvatelé byli považováni za oběť španělského násilí a fanatického katolicismu. Vzpomeňme jen na Goethova „Egmonta“ a Schillerova „Do-

Katedrála v Córdobě. V roce 784 byla katedrála sv. Vincenta odsvěcena a přestavěna na mešitu a v následujících desetiletích rozšířena na 23 000 m². V roce 1236 se stala budova zase kostelem. V roce 1532 byla do komplexu vestavěna gotická katedrála

na Carlose“, kteří po dlouhou dobu určovali obraz Španělska mezi Němci. Jedním z hlavních bodů kritiky Španělska osvícenci bylo nakonec vyhnání „morisků“ (násilně obrácených španělských muslimů) na začátku 17. století, kteří v „rozhodnutí k obrácení“ byli považováni za přátele tolerance a náboženského pluralismu. V poslední třetině 18. století byla potom muslimská Al-Andalus středověku a její význam pro evropskou kulturu nově „objevena“. Nejdále přitom zachází Herder, který ji prohlašuje za „kolébku Evropy“: Arabové byli prý „učitelé Evropy“, kteří vnašeli „jasné světlo“ své kultury do „temnoty“ evropského kontinentu a přinesli první osvícení. (cit. podle S. Kohlhammera, str. 94)

Nadšení pro muslimské Španělsko se ukazuje také v 19. století, zvláště v kultu Granady a Alhambry, „putujících“ španělských cestujících: „Cestovateli je Alhambra v Granadě právě tak předmětem uctívání, jako je Kaaba nebo svatý dům v Mekce pro všechny muslimské poutníky.“ (Werner Brüggemann, *Španělské zprávy 18. a 19. století a jejich význam pro tvorbu a změnu německého obrazu Španělska*, in: *Spanische Forschungen der Görres-Gesellschaft*, Münster 1956) S Prvním vatikánským koncilem (1870) a pod vlivem kulturního boje vystupuje do popředí negativní obraz Španělska – především v Německu. Obraz muslimské „Al-Andalus“ slouží zvláště jako protiklad k „opovrženému“ katolickému Španělsku. To se projevuje také v četných cestovních zprávách, kde je proti sobě stavěn Escorial „temného Filipa“ a mešita v Córdobě nebo Alhambra. Mezi vzdělanci se stává pravidlem, že dávají přednost muslimské kultuře před křesťanskou. Španělsko je prý „opravdu původně zemí mrtvých“, píše pruský historik Heinrich von Treitschke roku 1886 ze Španělska: „Všechno, ale také všechno krásné a dobré... bylo vytvořeno Maury... Člověk by se tady mohl stát mohamedánem.“ Britský historik Stanley Lane-Poole soudí dokonce ve svém díle z roku 1897 „The Moors of Spain“: „Skoro osm století dalo Španělsko pod svými muslimskými panovníky celé Evropě zářivý příklad civilizovaného a osvíceného státu... S Granadou padla také všechna velikost Španělska... Následovaly... černá a temno, do něhož je Španělsko ponoře-

no dodnes.“ (cit. podle Richarda Fletchera, *Moorisch Spain*, Berkeley 1992).

A Rainer Maria Rilke oznamuje roku 1912 ze Španělska: „Od té doby, co jsem byl v Córdobě, jsem plný téměř násilného antikřesťanství, čtu korán, bere mi dech, jsem plnou silou v tom, jako vítr ve varhanách.“

O ignorování, zamlčování nebo lhostejnosti Evropanů vůči „Al-Andalus“ nemůže být vůbec řeči, jak zní výtky muslimů od začátku 20. století. Právě naopak! Převažuje daleko více zájem, uznání, ba nadšení, které

jsou vyjádřeny v četných zprávách z cest, v literárních dílech a vědeckých publikacích. Byli to vůbec teprve Evropané, kteří znovu objevili „Al-Andalus“. Pro muslimy je to ostatně až do dneška, jak píše Bernard Lewis, hořká pilulka a „je proto ve všeobecném mrtvém mlčení“.

Kuriózním způsobem to byli právě evropští Židé, zvláště němečtí, kteří podpořili mýtus o muslimském Španělsku jako o „zlaté době“ a o islámské toleranci. Na tento z dnešního pohledu paradoxní obsah věci upozornil jako první Bernard Lewis: „Mýtus španělsko-islámské snášenlivosti byl podporován zvláště židovskými učiteli, jimž posloužil jako hůl, aby jí mlátili křesťanské sousedy.“ Frustrování nepokračující emancipací Židů hledali židovští intelektuálové v 19. století historický precendenční případ pro toleranci vůči Židům a našli jej v muslimském Španělsku.

V románu Benjamina Disraeliho *Coiningsby or the New Generation*, který byl vydán roku 1844, je opěvována Al-Andalus jako „ta krásná a nepřekonaná civilizace“, v níž „děti Izmaele (Arabové) odměňují děti Izraele stejnými právy a výsadami. Protože v těchto blažených stáletích připadá těžké rozlišit následovníky Mojžíšovy od přívrženců Mohameda. Obojí si staví stejným způsobem paláce, zahrady a studny, dosahují rovnoprávně nejvyšších státních úřadů, konkurují si v obchodě a soutěží spolu na slavných univerzitách.“

„Sága“ o židovské rovnoprávnosti a mezináboženské harmonii v Al-Andalus na základě islámské tolerance zůsta-

2. ledna 1492 předal poslední emír z Granady město „kato-lickým králům“ Ferdinandovi a Isabele. Malba Francisco Pradilla y Ortiz (1882)

la nezpochybněna až do doby před několika desetiletími. Od založení státu Izrael a potom následujících konfliktů hrozilo, že se tato zkazka obrátí proti izraelským Židům, zatímco v Evropě 19. století byla velmi užitečná k podpoře židovského zrovnoprávnění. Z arabské strany byl tento mýtus nejprve používán, jak už bylo řečeno, jako důkaz arabské civilizační převahy, potom ale také nasazen proti sionismu a Izraeli: Tak prohlásil šéf Fatahu Jásir Arafat v roce 1974 před shromážděním Spojených národů: „Arabové (Palestinci)... rozšířili tisíciletou kulturu v celé zemi, představující příklad pro praktikování náboženské snášenlivosti a svobody vyznání a chránili jako věrní strážci svatá místa všech náboženství... Náš národ pokračoval v této osvícené politice dále až do zřízení státu Izrael a jeho rozšíření.“ (cit. podle S. Kohlhammera, str. 107) Bylo by tedy zapotřebí jenom vzdát se sionismu a státu Izraele, aby byla nastolena dřívější

Světověznámá je působivá hala v katedrál-ním komplexu s podkovovitými oblouky, spočívajícími na 856 sloupech, které byly vzaty z chrámů římské doby

mezináboženská harmonie a vzájemnost Židů a muslimů pod islámem. Podobným způsobem je to uvedeno v ústavě radikálního Hamasu: „Jenom ve stínu islámu by mohli věřící všech vyznání bezpečně spolu existovat a jejich život, majetek a jejich práva by byly chráněny... (Hamas) se tím cítí být povinován v islámu spočívající tolerancí vůči ostatním náboženstvím... Ochrana a bezpečnost může být jenom ve stínu islámu a nové stejně jako staré dějiny jsou toho nejlepším důkazem.“ (cit. podle S. Kohlhammera, str. 107) Teprve po šestidenní válce v roce

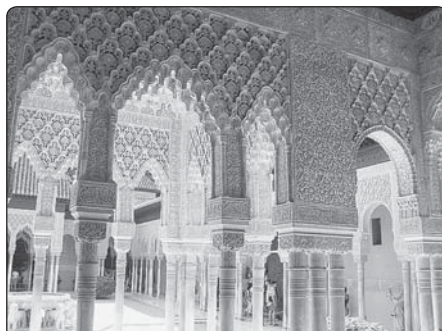
1967 se ustoupilo v Izraeli a v židovských kruzích od verze židovské idyly pod panstvím islámu: „To, co bylo v popisu dějin ze zájmu o historickou pravdu uváděno, kritika a korektura idylického obrazu Al-Andalus a islámské tolerance, bylo teď z politických důvodů změněno.“ (S. Kohlhammer, str. 108)

Tak ukazuje pohled do historických faktů, že slavný židovský učenec Moses Maimonides z Córdoby, který se stal symbolem pro „zlatou dobu“ Al-Andalus, nemůže v žádném případě sloužit jako „důkaz“ a vývěsní štít pro islámskou toleranci. Maimonides se narodil v době pronásledování Židů Almohady (berberská dynastie, která ovládla mezi roky 1147 a 1269 Maghreb a Al-Andalus) roku 1135 v Córdobě. Židé mohli volit mezi obrácením, vyhnanstvím nebo smrtí. V průběhu začínajícího židovského pronásledování utíká rodina Maimonides od místa k místu a zastavuje se konečně ve Fesu, hlavním městě Almohadů. V roce 1165 byla ve Fesu popravena řada Židů odsouzených muslimským inkvizičním soudem, mezi nimi slavný učenec Rabbi Judah ha-Cohen ibn Susan, který skončil na hranici. Rodině Maimonidově, také ohrožené, se podařilo pomocí jednoho muslimského přítele uniknout do Egypta. Tam nachází Maimonides čas a klid, aby mohl napsat svá slavná díla (např. texty k židovskému právu, lékařská pojednání, nábožensko-filosofická díla). Současně byl činný jako představený židovské obce Káhiry a pro svého ochránce al-Fadhela, Saladinova vezíra, jako dvorní osobní lékař. Ani zde nemožl najít mezináboženský mír a harmonii,

jak dokládá jeho velmi citovaný dopis Židům v Jemenu u příležitosti tamních pogromů: „Pomyslete, moji bratři ve víře, že Bůh nás kvůli naší velké tíži hříchů uvrhl doprostřed tohoto národa, mezi Araby, kteří nás rozhořčeně pronásledovali a vydávali proti nám diskriminující zákony... Nikdy nás žádný národ tak nezatěžoval, neponižoval, nepokořoval a nenáviděl jako oni... Byli jsme jimi zneuctěni nesnesitelným způsobem.“ (cit. podle S. Kohlhammera, str. 111)

Že Židé trpěli více mezi Araby než mezi jinými národy, bylo přehnané ohodnocení, které vyplývalo z Maimonidovy neznalosti situace jeho souvěrců v jiných zemích Evropy. Uvádět ho ale jako symbol období z Al-Andalus je vzhledem k jeho životní cestě a historickým událostem té doby scestné. Právě tak špatné by bylo uvádět jeho osud jako typický pro celkové dějiny muslimského Španělska. Že Židé a křesťané (tito vzácněji) v době umajjovského kalifátu v Córdoba (929–1031) mohli zaujímat vysoká vládní místa, byli vezíry a důvěrnými rádci panovníků, je nepopíratelnou skutečností, kterou rádi uvádějí jako pádný důkaz pro klima tolerance a mezináboženské harmonie v muslimské Al-Andalus.

V žádném případě ale přitom nejde o toleranci v moderním smyslu, jako by šlo o rovnost všech občanů před zákonem. Protože před zákonem islámského státu, totiž před šaría, nebyli nikdy „nevěřící“ Židé a křesťané rovni. V Al-Andalus platila tzv. malikitská právní škola, nejstarší ze čtyř ortodoxních islámských právních škol. Podle islámského práva – v tom se všechny školy shodují – nesmí žádný ne-

Alhambra v Granadě je městský hrad v maurském slohu

věřící vykonávat moc nebo právo velitelské nad nějakým muslimem.

Jakýkoliv muslimský vládce, ať emír, sultán nebo kalif, se prohřešil otevřeně proti právu, když povolal Žida nebo křesťana do takové mocenské pozice, nebo ho tam jenom trpěl. Nevěřící vděčili tedy v Al-Andalus za své vysoké postavení jenom libovůli vladaře a jeho neomezené moci.

Tím si vytvořil vladař současně vůči sobě vysokou loajalitu, protože s jeho pádem odcházeli často také jeho „dvorní Židé“, případně „dvorní křesťané“.

Zájem panovníka na obsazování vysokých státních úřadů kvalifikovanými „nevěřícími“, i když to bylo protiprávní, a pro islámské ulamy (duchovní, teology a zákoníky) vyzývavé, spočíval především v tom, že nevěřící nebyli vázáni příbuzenskými vztahy a partnerstvím, které vladaře ohrožovaly. Být vladařem bylo také v muslimském středověku životu nebezpečné. Konkurovaly si nejen ostatní vysoce postavené osoby v říši se svými rodinami a klany o tuto pozici, nýbrž také bratři, synové a jiní příbuzní, kteří se nezastavili před vraž-

dou. Někjaký Žid nebo křesťan se ale nemohl, i když vystoupal vysoko, nikdy stát sám panovníkem, spíše se musel bát konce svého pána. Protože pak se mohlo stát, že ho nikdo a nic nemohlo ochránit před hněvem a nepřízní ulamy a lidu.

„Co se tedy týká dnes oslavovaných kalifů z Córdoba pro jejich toleranci k nevěřícím Židům nebo křesťanům, jejichž tolerance a právo by mohly být myšleny tak, že by vládcí mohli být jen zainteresováni na jejich politické kariéře, pokud byli pro jejich vládu užiteční a tuto pomáhali zajišťovat.“ (srov. S. Kohlhammer, str. 114)

O situaci Židů ve středověkém Španělsku a v ostatních částech muslimského světa soudí Bernard Lewis následovně: „Zjednodušující a idealizované zprávy 19. století o dějinách Židů ve Španělsku malují černobílý obraz o křesťanské netoleranci a muslimské toleranci, přičemž Židé prchali od jedněch ke druhým. V těch staletích, kdy na Iberském poloostrově existovaly jak muslimské, tak křesťanské státy, byly časy a místa, třeba rodné město Maimonida, kde to byli muslimové, kteří pronásledovali a křesťané poskytovali útočiště. V severní Africe na jedné straně a v Persii a Střední Asii na druhé straně se židovský život... vyznačoval rostoucí chudobou, bídou a ponižením. Jenom ve středních oblastech Blízkého východu... a daleko více pod vládou Osmanské říše, mohli Židé dosáhnout určitého statusu a domoci se nějaké důstojnosti...“ (Bernard Lewis, *Die Juden in der islamischen Welt*, München 1987, str. 100)

*Z Kirchliche Umschau 2/2013
přeložil -mp-*

Zničen kapucínský klášter v Sýrii

Silný výbuch srovnal se zemí kapucínský klášter s kostelem v mezopotámském Deir Ezzor, informoval agenturu *Fides* P. Tony Haddad, viceprovinciál Řádu menších bratří kapucínů v Sýrii a Libanonu. Není zřejmé, co vyvolalo explozi, která 15. dubna zničila jediný dosud stojící kostel v této východosyrské lokalitě. Podle jedné verze se v kostele opevnili opoziční ozbrojenci, které zasáhla regulérní syrská armáda. Jiné údaje hovoří o úmy-

slném atentátu a náloži umístěné v blízkosti klášterní budovy. P. Haddad s hořkostí popisuje vlnu násilí a desakralizace. „V Deir Ezzor už nežije ani jeden křesťan,“ vysvětluje. „Naši dva bratři opustili klášter v nedávné době kvůli stále kritičtější situaci. Spolu s nimi odešly sestry Matky Terezy a staří lidé, o které pečovaly. Byli to poslední křesťané, kteří na místě zůstali,“ upřesňuje řeholník.

Podle České sekce Rádia Vatikán

Kněžské bratrstvo svatého Petra (FSSP) pořádá ve spolupráci s katolickou farní kolaturou Štětí nad Labem **LETNÍ TÁBOR PRO DĚTI – ŠTĚTÍ 2013. KDY:** 14. 7. – 20. 7. 2013. **KDE:** fara ve Štětí. **PRO:** děti od 7 do 13 let. **CENA:** 900 Kč. Chceme dětem z katolických rodin nabídnout možnost prožít týden plný her a zážitků spolu s knězem a bohoslovci FSSP. Kromě odpočinku, her a zábavy je naším cílem prohloubit vztah dětí k Bohu a modlitbě. Každý den bude sloužena tradiční mše svatá. **Přihlásit se je nutné do konce června 2013** a při přihlášení stačí zaplatit zálohu 400 Kč, zbytek pak při příjezdu. Veškeré informace o táboře, včetně možnosti se přihlásit, naleznete na stránkách www.tabor.fssp.cz.

Blahoslavený Jan XXIII. při záchraně Židů v Turecku

V průběhu nacistického režimu za 2. světové války byl Angelo Roncalli apoštolským nunciem v Turecku. Filolog a teolog Dr. Kurt Weiß ukazuje v dalším pokračování o záchraně Židů úzkou spolupráci mezi Roncallim a Piem XII. Co se týká starostí o židovský národ posílaný na smrt, byli oba na stejné vlnové délce. Opoprhovali zločiny, milovali vyvolený národ a osnovali za kulisami plány na záchranu – svaté spiknutí.

Apoštolský nunciatus v Turecku Angelo Giuseppe Roncalli, pozdější papež Jan XXIII., vyvíjel pozhnanou činnost pro pronásledované. Zasadil se u vlády v Istanbulu o přechodný pobyt asi 1 700 Židů, kteří uprchli do Turecka z Bulharska, Řecka a Rumunska v letech 1942 až 1944. Později směli odcestovat do Palestiny. Y. Lipel, soukromý tajemník vrchního rabína Dr. Herzoga vypráví o Roncallim: „S Vatikánem jednal vrchní rabín v Turecku téměř bezprostředně díky Mons. Roncallimu v Istanbulu. Byl to opravdový přítel Izraele, který zachránil tisíce Židů. Všude v nacisty obsazené Evropě předal Roncalli tajné dopisy rabína více biskupům a kněžím, kteří se zasloužili o záchranu Židů.“

V Řecku, které patřilo také do oblasti působnosti Roncalliho, mohlo být zachráněno jen 12 000 ze 70 000 Židů. Existovala italská okupační zóna v Řecku, do níž mohlo prchnout mnoho Židů. Kromě toho vydávaly italské konzuláty v Athénách a v Soluni falešné doklady pro Židy, jejichž jména zněla poněkud italsky. Rabíni Michael Molho a Joseph Nehama znají důvod tohoto jednání. „Neustálý tlak Vatikánu přiměl fašistickou vládu, aby ještě jednou přemýšlela o situaci a o rasových zákonech... zůstaly téměř výhradně na papíře.“

Jenom v sionistickém ústředním archivu v Jeruzalémě je uloženo 43 dopisů, v nichž prosil Roncalli o podporu Židů v Bulharsku, Řecku, Francii, Itálii, Jugoslávii, Rumunsku, Slovensku a Maďarsku, jakož i přimluva u papeže, u krále Borise v Bulharsku a u Horthyho v Maďarsku. Vrchní rabín Dr. Herzog psal 22. listopadu 1943 Roncallimu: „Vím, přesně, že Jeho Svatost papež z hloubi srdce odmítá každé pronásledování a zvláště kruté bezpříkladné pronásledování, které nacisté

nepřetržitě provádí proti židovskému národu... Prosím zprostředkujte Jeho Svatosti papeži tento výraz hluboké vděčnosti současně s ujištěním, že lid národa Izraele dobře ví, jak jeho pomoc a jeho stanovisko ocenit.“

Pinchas Lapide byl v roce 1954 izraelským konzulem v Itálii a navštívil Roncalliho, který se mezitím stal patriarchou Benátek. Lapide mu vyslovil z pověření vlády hlubokou vděčnost Izraele za jeho velkou „pomoc při záchraně tisíců Židů na celém Balkáně a v Turecku v průběhu válečných let“. Kardinál Roncalli ale odpověděl ve vsí skromnosti, že se řídil jenom pokyny papeže, aby zachraňoval životy.

V roce 2000 byl A. Roncalli (papež Jan XXIII.) blahoslaven.

Z Kirche heute 1/2013 přeložil -mp-

Netradičně večer bude pro děti i dospělé zpřístupněn **BAROKNÍ AREÁL LORETY V RUMBURKU. V pátek 17. května 2013 od 20 do 23 hodin** ožije barokní hudbou, renesančními tanci i filmovými melodiemi. Jediná akce svého druhu na Děčínsku se v Rumburku pořádá posedmé v rámci celorepublikového **Festivalu muzejních nocí 2013**. Vedle stálých výstav o historii Lorety a kapucinského kláštera bude k vidění objevená česko-německá výstava o křížcích a kapličkách Šluknovska a Horní Lužice. Připravena je řada hudebních vystoupení. V premiéře zazní pohádky inspirované starými německými pověstmi. Netradiční večerní zpřístupnění barokní kulturní památky pořádá Římskokatolická farnost-děkanství Rumburk a Město Rumburk za podpory JVB Rumburk a Sparkasse Oberlausitz-Niederschlesien. **Vstupné je 25 Kč.**

Více informací k Loretánské noci 2013 sdělí: Klára Mágrová, GSM +420 724 072 525, loreta.rumburk@seznam.cz.

26. března 2013

byl Pánem na věčnost povolán
jeho věrný služebník

R. D. Ján Petrovič,

osobní děkan a farář zbečenský

Byl skutečným otcem a pastýřem svěřeného věřícího lidu, druhé přiváděl k víře. Chybující mírně napomínal. Nikdy neodmítl pomoc bližním. Požehnaně působil v Církvi i společnosti. Svou autentickou kněžskou službou byl své farnosti i světské obci skutečnou autoritou a oporou.

Narodil se 13. května 1958 ve Zlatých Moravcích (okres Nitra) na Slovensku. Po absolvování Římskokatolické cyrilometodějské bohoslovecké fakulty v Litoměřicích přijal 28. června 1986 z rukou J. Em. kardinála Františka Tomáška kněžské svěcení.

Po vysvěcení působil pastoračně v pražské arcidiecézi. Dvacet sedm let svého kněžství prožil ve farnosti Zbečno. Dále působil ve farnostech Křivoklát, Městečko, Nezabudice, Skryje a Bratronice.

Dne 1. prosince 1999 byl ustanoven farářem římskokatolické farnosti Zbečno, v letech 2005–2011 působil ve funkci okrskového vikáře vikariátu Rakovník a 1. října 2011 mu byl otcem arcibiskupem Dominikem Dukou udělen čestný titul osobní děkan.

J. Em. kardinál Dominik Duka za hojně účasti kněží i lidu sloužil za duši zesnulého pana děkana Petroviče zádušní mši svatou 3. dubna 2013 ve farním kostele sv. Martina ve Zbečně. Tělo zesnulého služebníka Božího Jána bylo pohřbeno do rodinného hrobu ve slovenské obci Obyce.

V modlitbách na něho pamatují zarmoucení farníci, věřící a přátelé z farního společenství Křivoklátska v Rakovníkém vikariátu.

REQUIESCAT IN PACE

Pondělí 6. 5. 2013: 6:05 Octava dies (718. díl): Týdenní zpravodajství z Vatikánu **6:35** Post Scriptum s Mons. Vojtěchem Cikrlem **6:50** Přejeme si... **7:05** V pohorách po horách – Krúpova hoľa **7:15** Terra Santa News: 1. 5. 2013 **7:35** Hudební magazín Mezi pražci **8:15** Čiernobiely svet **8:25** Živě s biskupem: Mons. Jan Graubner **9:25** Krajané z Gerniku **10:05** Nedělní čtení: 6. neděle velikonoční **10:35** BET LECHEM – vnitřní domov (15. díl): Petronilla Čemus **10:50** Hladal som slobodu **11:00** NOEkreace (181. díl) **11:10** Svatý dům v tajemném Loretu **11:40** Sedmihlásky: Ej, rano, rano **11:45** Bible pro nejmenší: Ježíš kráčí po vodě **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Epydemye na Dostavníku 2012 [P] **12:30** Doma, to je něco úžasného... **13:20** Bludička lásky **13:40** Octava dies (718. díl): Týdenní zpravodajství z Vatikánu **14:10** Interview s milosrdnou láskou: Sv. Vincent de Paul & Sv. Lujza de Marillac **14:55** Noční univerzita: P. Amedeo Ferrari, OFM – Svědomí, pochybení, milosrdná láska, začít znovu **16:00** V souvislostech (9. díl) **16:15** Godzone magazín **16:45** Salesiánský magazín [P] **17:00** NOEparáda (214. díl) [L] **18:05** Mezinárodní dětská výtvarná výstava Lidice **18:25** Sedmihlásky: Ej, rano, rano **18:30** Bible pro nejmenší: Ze života Ježíše **18:40** Náš dům v kosmu – ekologie a bioetika (5. díl): autor a průvodce Marek Orko Vácha **19:00** Vladyka **19:20** Ars Vaticana (2. díl) **19:30** Přejeme si... **19:45** Zprávy z Věčného města: 6. 5. 2013 [P] **20:00** Příběhy odvahy a víry: Patriarcha Tichon (5. díl): Kolik slz budu muset zamáčknout! **20:25** Život na konci života **21:45** Na koberečku [P] **22:00** Viola a Augustin Svobodovi – Může věřit celá rodina? **23:00** Octava dies (718. díl): Týdenní zpravodajství z Vatikánu **23:35** Kulatý stůl: 100. výročí narození Josefa Zvěřiny **1:05** Poslech Radia Proglas [L].

Úterý 7. 5. 2013: 6:05 Zprávy z Věčného města: 6. 5. 2013 **6:15** Pocta N. Paganinimu **7:05** Salesiánský magazín **7:20** Hlubinami vesmíru s dr. Soňou Ehlerovou: 1. díl **8:10** Cypriánův kraj **8:25** To nejlepší z 20. Celostátní přehlídky zájmové umělecké činnosti studentů církevních škol **10:00** Octava dies (718. díl): Týdenní zpravodajství z Vatikánu **10:30** Viola a Augustin Svobodovi – Může věřit celá rodina? **11:30** Splněný sen **11:40** Sedmihlásky: Ej, rano, rano **11:45** Bible pro nejmenší: Ze života Ježíše **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Zprávy z Věčného města: 6. 5. 2013 **12:15** Platinové písničky (46. díl): Dechovka **12:45** Eucharistie: Kráčet po vodě **13:15** V zákulisí **13:50** Ars Vaticana (2. díl) **14:00** 20 let jeden pro druhého: Charita Sv. rodiny Nový Hrozenkov **14:15** V pohorách po horách – Krúpova hoľa **14:25** Kulatý stůl: 100. výročí narození Josefa Zvěřiny **16:00** Přejeme si... **16:15** Jak poznávat svět, který nevidím **16:50** Soucitná srdce **17:05** BET LECHEM – vnitřní domov (15. díl): Petronilla Čemus **17:20** Poodří – mokřady mezinárodního významu České republiky **18:00** Cirkus Noeland **18:30** Bible pro nejmenší: Ježíšova moc **18:35** Sedmihlásky: Ej, rano, rano **18:40** Dávní hrdinové: Plavat nebo zemřít **19:05** NOEkreace (181. díl) **19:15** Melódia dúhy **19:30** Hladal som slobodu **19:40** Zpravodajské Noeviny (486. díl): 7. 5. 2013 [P] **20:00** Bez hábitu (18. díl): Řád karmelitánů **21:00** Terra Santa News: 1. 5. 2013 **21:20** Věrní odkazu sv. Cyrila a Metoděje [P] **22:00** Zprávy z Věčného města: 6. 5. 2013 **22:10** Jak potkávat svět s s Tomášem Šulajem **23:30** Post Scriptum s Mons. Vojtěchem Cikrlem **23:45** Přejeme si... **0:05** Zpravodajské Noeviny (486. díl): 7. 5. 2013 **0:20** Bludička lásky **0:35** Jánošíkove dni 2012 **0:50** Poslech Radia Proglas [L].

Středa 8. 5. 2013: 6:05 Zpravodajské Noeviny (486. díl): 7. 5. 2013 **6:20** Noční univerzita: P. Amedeo Ferrari, OFM – Svědomí, pochybení, milosrdná láska, začít znovu **7:20** NOEkreace (181. díl) **7:30** Život na konci života **8:55** Děti Ventanas **9:20** Ars Vaticana (2. díl) **9:30** Lidé na cestě **9:45**

Bez hábitu (18. díl): Řád karmelitánů **10:45** Zprávy z Věčného města: 6. 5. 2013 **11:00** Mše svatá z pouti plzeňské diecéze v Kladrubech [L] **12:40** Na koberečku **12:50** Náš dům v kosmu – ekologie a bioetika (5. díl): autor a průvodce Marek Orko Vácha **13:10** Příběhy odvahy a víry: Patriarcha Tichon (5. díl): Kolik slz budu muset zamáčknout! **13:35** Země pod Tolštejnem **13:50** Salesiánský magazín **14:05** Zpravodajské Noeviny (486. díl): 7. 5. 2013 **14:30** Slavnostní koncert z Kladrub [L] **16:00** Kde končí Evropa II.: Balkán: Balkán, Turecko a Evropa [P] **16:55** Hrdinové víry (2. díl): P. Antonín Šuránek **18:00** Octava dies (718. díl): Týdenní zpravodajství z Vatikánu **18:30** Bible pro nejmenší: Filip **18:40** Sedmihlásky: Ej, rano, rano **18:45** Zprávy z Věčného města: 6. 5. 2013 **18:55** Mariánské korunovace v dějinách **19:20** Terra Santa News: 8. 5. 2013 [P] **19:40** Přejeme si... [P] **20:00** BET LECHEM – vnitřní domov (21. díl): Giovanni Tomasi, OCD **20:15** Doc. Dr. Rudolf Smahel, Th.D. – Rozvoj osobní víry dítěte [P] **21:05** Hudební magazín Mezi pražci **21:45** Poutní chrám Panny Marie na Chlumku v Luži **22:00** NOEkreace (181. díl) **22:10** Jak potkávat svět s Tomášem Šulajem **23:35** Živě s biskupem: Mons. Jan Graubner **0:35** Berú nás **1:00** Poslech Radia Proglas [L].

Čtvrtek 9. 5. 2013: 6:05 Hladal som slobodu **6:15** Náš dům v kosmu – ekologie a bioetika (5. díl): autor a průvodce Marek Orko Vácha **6:35** Věrní odkazu sv. Cyrila a Metoděje **7:10** Platinové písničky (46. díl): Dechovka **7:40** BET LECHEM – vnitřní domov (21. díl): Giovanni Tomasi, OCD **8:00** Bludička lásky **8:15** Cvrlikáni (18. díl): Pavlína Jiřová **9:20** Bazilika Navštívení Panny Marie ve Frýdku **10:00** Kulatý stůl: 100. výročí narození Josefa Zvěřiny **11:30** Přejeme si... **11:45** Bible pro nejmenší: Filip **11:50** Sedmihlásky: Ej, rano, rano **12:00** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:55** Terra Santa News: 8. 5. 2013 **13:15** Kouzlo strun **13:35** Příběhy odvahy a víry: Patriarcha Tichon (5. díl): Kolik slz budu muset zamáčknout! **14:00** Peru – Cesta slibu **14:20** Mikroregion Hornolidečsko **14:45** Přejeme si... **15:00** Ars Vaticana (3. díl) [P] **15:10** Cirkus Noeland **15:40** Jánošíkove dni 2012 **16:00** Zpravodajské Noeviny (486. díl): 7. 5. 2013 **16:15** Eucharistie: Zástupy a chléb **16:45** V zákulisí **17:15** V pohorách po horách – Krúpova hoľa **17:25** Práce Charity v Mexiku **17:45** NOEkreace (181. díl) **18:00** Dávní hrdinové: Plavat nebo zemřít **18:25** Sedmihlásky: Ej, rano, rano **18:30** Bible pro nejmenší: Petr ve vězení **18:40** Hlubinami vesmíru s dr. Soňou Ehlerovou: 1. díl **19:30** Budu pomáhat: Maltéžská pomoc **19:40** Zpravodajské Noeviny (487. díl): 9. 5. 2013 [P] **20:00** U NÁS aneb od cimbalu o lidové kultuře (76. díl) [L] **21:25** Kus dřeva ze stromu: Jasan **21:40** Post Scriptum s Mons. Jiřím Paďourem [P] **22:00** To nejlepší z 20. celostátní přehlídky zájmové umělecké činnosti studentů církevních škol **23:30** Octava dies (718. díl): Týdenní zpravodajství z Vatikánu **0:05** Zpravodajské Noeviny (487. díl): 9. 5. 2013 **0:20** Kde končí Evropa II.: Balkán: Balkán, Turecko a Evropa **1:15** Poslech Radia Proglas [L].

Pátek 10. 5. 2013: 6:05 Zpravodajské Noeviny (487. díl): 9. 5. 2013 **6:20** NOEkreace (181. díl) **6:30** NOEparáda (214. díl) **7:30** Salesiánský magazín **7:45** Kde končí Evropa II.: Balkán: Balkán, Turecko a Evropa **8:40** Sandra **9:05** Doc. Dr. Rudolf Smahel, Th.D. – Rozvoj osobní víry dítěte **10:00** Na koberečku **10:10** Příběhy odvahy a víry: Patriarcha Tichon (5. díl): Kolik slz budu muset zamáčknout! **10:35** Hudební magazín Mezi pražci **11:15** Vít Kašpařík, koncovky, fujarky, gumle a jiné hudební nástroje **11:40** Sedmihlásky: Ej, rano, rano **11:45** Bible pro nejmenší: Petr ve vězení **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Přejeme si... **12:20** BET LECHEM – vnitřní domov (21. díl): Giovanni Tomasi, OCD **12:35** Marcel Van – skrytý apoštol lásky **13:30** Ars Vaticana (3. díl) **13:45** Epydemye na Dostavníku 2012 **14:10** Život na konci života **15:30** Děti Ventanas **16:00** Náš

dům v kosmu – ekologie a bioetika (5. díl): autor a průvodce Marek Orko Vácha **16:20** Zpravodajské Noeviny (487. díl): 9. 5. 2013 **16:35** Morava, víno a chirurgie **16:55** Bez hábitu (18. díl): Řád karmelitánů **18:00** Lidé na cestě **18:15** O létajícím farářem **18:25** Sedmihlásky: Ej, rano, rano **18:30** Bible pro nejmenší: To nejlepší nakonec **18:40** Krajané z Gerniku **19:15** Kus dřeva ze stromu: Jasan **19:30** Hornolidečsko – Francova Lhota **19:45** Zprávy z Věčného města: 10. 5. 2013 [P] **20:00** Noemova pošta: Květen [L] **21:40** Na koberečku **21:50** V pohorách po horách – Krúpova hoľa **22:05** Nedělní čtení: 7. neděle velikonoční [P] **22:35** Přejeme si... **22:50** Terra Santa News: 8. 5. 2013 **23:10** Eucharistie: Zástupy a chléb **23:40** V zákulisí **0:15** Hlubinami vesmíru s dr. Soňou Ehlerovou: 1. díl **1:00** Poslech Radia Proglas [L].

Sobota 11. 5. 2013: 6:05 Zprávy z Věčného města: 10. 5. 2013 **6:15** Post Scriptum s Mons. Jiřím Paďourem **6:30** Eucharistie: Zástupy a chléb **7:00** V zákulisí **7:30** Cirkus Noeland **8:00** Sedmihlásky: Ej, rano, rano **8:05** Dávní hrdinové: Plavat, nebo zemřít **8:30** NOEparáda (214. díl) **9:30** BET LECHEM – vnitřní domov (21. díl): Giovanni Tomasi, OCD **9:45** Mariánské korunovace v dějinách **10:15** Mše svatá z pouti televize NOE a Radia Proglas [L] **11:40** Zpravodajské Noeviny (487. díl): 9. 5. 2013 **12:00** Polední modlitba Sv. otce Františka [P] **12:10** Zprávy z Věčného města: 10. 5. 2013 **12:20** Nedělní čtení: 7. neděle velikonoční **12:50** Přejeme si... **13:05** Věrní odkazu sv. Cyrila a Metoděje **13:45** Platinové písničky (46. díl): Dechovka **14:15** Pro vita mundi (23. díl): František Xaver Thuri **14:50** Peru – Cesta slibu **15:10** Terra Santa News: 8. 5. 2013 **15:30** Hornolidečsko – Francova Lhota **15:45** NOEkreace (181. díl) **16:00** Děkujeme Vám!: Oslavy 7. výročí vysílání televize NOE [L] **17:35** Klauzura **18:00** Román o dospívání (1. díl): Konec nevinnosti [P] **19:45** V souvislostech (10. díl) [P] **20:00** Cesta k andělům (73. díl): Petr Kliment Koutný [P] **20:50** V pohorách po horách – Smrk [P] **21:00** Junáci z prachu **21:25** Divadelná skupina Agape [P] **22:00** 300 stran života a smrti [P] **22:20** Zprávy z Věčného města: 10. 5. 2013 **22:30** Soucitná srdce **22:45** Budu pomáhat: Maltéžská pomoc **23:00** Noční univerzita: P. Amedeo Ferrari, OFM – Svědomí, pochybení, milosrdná láska, začít znovu **0:05** Epydemye na Dostavníku 2012 **0:30** Kde končí Evropa II.: Balkán: Balkán, Turecko a Evropa **1:25** Poslech Radia Proglas [L].

Neděle 12. 5. 2013: 6:15 Lidé na cestě **6:30** Srdce pro Bangladěš **6:50** Ars Vaticana (3. díl) **7:00** U NÁS aneb od cimbalu o lidové kultuře (76. díl) **8:20** Věrní odkazu sv. Cyrila a Metoděje **8:55** Bez hábitu (18. díl): Řád karmelitánů **10:00** Zprávy z Věčného města: 10. 5. 2013 **10:10** Perly ostravské architektury: Kostel sv. Václava **10:30** Mše svatá z kostela sv. Václava s farností Bílovice [L] **11:45** Na koberečku **12:00** Polední modlitba Sv. otce Františka [L] **12:20** V souvislostech (10. díl) **12:35** Zpravodajský souhrn týdne [P] **13:30** Platinové písničky (48. díl): Dechovka **14:05** Cesta k andělům (73. díl): Petr Kliment Koutný **14:55** Budu pomáhat: Maltéžská pomoc **15:05** Doc. Dr. Rudolf Smahel, Th.D. – Rozvoj osobní víry dítěte **16:00** Jezuité o: Mariánská zjevení **16:20** NOEkreace (182. díl) [P] **16:30** Dávní hrdinové: Útek za svitu hvězd [P] **16:55** Sedmihlásky [P] **17:00** Cirkus Noeland **17:35** Kde končí Evropa II.: Balkán: Balkán, Turecko a Evropa **18:30** Zprávy z Věčného města: 10. 5. 2013 **18:50** BET LECHEM – vnitřní domov (21. díl): Giovanni Tomasi, OCD **19:10** Octava dies (719. díl): Týdenní zpravodajství z Vatikánu [P] **19:40** Přejeme si... [P] **20:00** Řád [P] **21:35** V souvislostech (10. díl) **21:55** Nedělní čtení: 7. neděle velikonoční **22:30** Modlitba růžence z Fatimy [L] **23:15** Soucitná srdce **23:30** Ars Vaticana (3. díl) **23:40** Polední modlitba Sv. otce Františka **0:05** Zpravodajský souhrn týdne **0:55** Poslech Radia Proglas [L].

Poradna pro ženy a dívky CENAP (Vodní 13, Brno)

nabízí diskrétně a zdarma poradenství a pomoc při hledání řešení obtížných životních situací vzniklých v důsledku těhotenství, mateřství, rodičovství. Pomáháme hledat řešení nejen obtížných sociálních situací, vztahových problémů, ale i v otázkách plánování rodičovství. Do poradny je nutné se předem objednat.

„Ne/plodné období po porodu“ • 14. 5. 2013

Lze se po porodu obejít bez hormonální antikoncepce? Jediná příležitost dozvědět se, zda je možné v době kojení otěhotnět a bezpečně se účinně vyhnout neplánovanému početí.

„Příprava na příchod miminka“ • 15. 5. 2013

Jak se připravit na ten vzácný moment příchodu děťátka na svět? A lze se vůbec připravit na rodičovství a jeho první radosti i úskalí? Společně se o to můžeme pokusit během sedmi setkání, na kterých budeme mluvit o těhotenství a porodu, o prvních dnech s miminkem a o kojení. Součástí tohoto kurzu je i praktický nácvik k porodu.

„Sexualita a jak o ní s dětmi hovořit“ • 16. 5. 2013/27. 6. 2013

Mluvme s našimi dětmi o všem, co chtějí vědět. Na rodičích záleží, jak budou jejich děti přistupovat ke své sexualitě a k druhým lidem. Workshop je určen pro rodiče a prarodiče dětí předškolního a mladšího školního věku.

Více informací o všech programech a přihlášky na www.cenap.cz.

„Kurz symptotermální metody

přirozeného plánování rodičovství (Kurz STM PPR)“

Jednodenní kurz **25. 5. 2013.**

Od **28. 5. 2013** zahajujeme cyklus čtyř na sebe navazujících setkání. Účastníci mají možnost pod vedením zkušených lektorek se pro svůj osobní život naučit, jak se orientovat v zákonitostech lidské plodnosti, jak předcházet nechtěnému početí i jak řešit dosavadní nenaplněnou touhu po dítěti.

„O manželství“ • 30. 5. 2013

Čtyři setkání s tématy: Opravdová láska, Komunikace, Lidská sexualita a Život rodiny. Hledáte odpovědi na otázky, zda má manželství smysl? Může být vůbec manželství harmonické? Opravdu přemýšlí a jedná žena jinak než muž? Pak je tento kurz právě pro Vás!

„Na začátku těhotenství“ • 3. 6. 2013

Workshop pro nastávající rodiče. Dovzete se vše potřebné o těhotenství, jak se bude děťátko vyvíjet, co je pro jeho zdravý vývoj důležité, jaké se dělají vyšetření v těhotenství a jaký mají pro vás a miminko přínos.

„Jsem jedinečná a jedinečná chci zůstat“

13. 6. 2013

Interaktivní setkání pro dospívající dívky, ve kterém objeví svou jedinečnost a dozví se, jak si ji uchovat.

Matice svatokopecká pořádá v rámci oslav 90. výročí svého vzniku v **neděli 12. května 2013 v 17 hodin ve svatokopecké bazilice (Svatý Kopeček u Olomouce) koncert vážné hudby** pod názvem **ANTONIO VIVALDI – GLORIA**. V podání smíšeného pěveckého sboru SENZAKORD a Komorního orchestru ZUŠ Uničov zazní skladby předních českých a světových skladatelů. Prodej vstupenek na místě 15 minut před začátkem koncertu.

BOUTIQUE DE MUSIQUE – LA TOURNÉE SACRALE

Srdečně zveme na koncert duchovní hudby – Handel, Vivaldi, Bach, Mascagni, Verdi, Fauré a další mistři. **KDY:** neděle 5. května 2013 v 18 hodin. **KDE:** Vranov nad Dyjí, kostel Nanebevzetí Panny Marie. Vstupné dobrovolné.

BREVIÁŘ PRO LAIKY

4. – 11. KVĚTNA 2013

Změna v číslování breviáře: levý, nepodbarvený sloupec – dřívější vydání breviáře; pravý, podbarvený sloupec – nové vydání breviáře (2007)

Uvedení do první modlitby dne:	NE 5. 5.		PO 6. 5.		ÚT 7. 5.		ST 8. 5.		ČT 9. 5.		PÁ 10. 5.		SO 11. 5.			
Antifona	518	582	1708	1924	518	582	1653	1870	632	711	642	722	642	722		
Žalm	783	881	783	881	783	881	783	881	783	881	783	881	783	881		
Ranní chvály:																
Hymnus	518	582	1708	1516	518	582	1653	1870	632	711	642	722	642	722		
Antifony	611	687	935	1517	950	1062	965	1079	633	712	998	1115	1014	1132		
Žalmy	921	1030	936	914	950	1063	965	1079	813	914	998	1115	1014	1132		
Krátké čtení a zpěv	611	687	1710	1517	618	695	1362	1520	633	712	644	724	649	730		
Antifona k Zach. kantiku	611	688	1361	1518	618	695	1362	1521	633	712	644	724	649	730		
Prosby	612	688	1711	1929	619	696	1655	1872	633	712	645	725	650	731		
Závěrečná modlitba	612	689	1361	1518	619	696	1362	1521	634	713	645	726	651	732		
Modlitba během dne:																
Hymnus	519	583	519	583	519	583	519	583	634	713	643	723	643	723		
Antifony	519	584	519	584	519	584	519	584	635	714	643	723	643	723		
Žalmy	926	1036	940	1052	955	1068	971	1085	635	714	1004	1121	1019	1138		
Krátké čtení	612	689	616	693	619	696	622	700	637	716	646	726	651	732		
Závěrečná modlitba	612	689	616	693	619	696	622	700	634	713	645	726	651	732		
Nešpory:																
SO 4. 5.																
Hymnus	517	581	517	581	1714	1518	517	581	628	707	628	707	641	721	641	721
Antifony	609	686	613	690	945	1519	960	1073	629	708	638	717	1009	1126	652	734
Žalmy	916	1025	930	1040	945	1932	960	1073	629	708	638	717	1009	1126	1025	1144
Kr. čtení a zpěv	609	686	613	690	1717	1935	620	697	630	710	639	719	647	727	652	734
Ant. ke kant. P. M.	610	686	614	691	1361	1520	620	698	631	710	640	719	647	728	653	735
Prosby	610	687	614	691	1718	1936	621	698	631	710	640	720	648	729	653	735
Záv. modlitba	612	689	612	689	1361	1518	619	696	634	713	634	713	645	726	655	737
Kompletář:	1238	1374	1242	1379	1247	1384	1250	1387	1238	1374	1242	1379	1260	1398	1238	1374

Liturgická čtení

Neděle 5. 5. – 6. neděle velikonoční

1. čt.: Sk 15,1–2.22–29

Ž 67(66),2–3.5.6+8

Odp.: 4 (*Ať tě, Bože, velebí národy, ať tě velebí kdekterý národ!*)

Nebo: *Aleluja.*)

2. čt.: Zj 21,10–14.22–23

Ev.: Jan 14,23–29

Slovo na den: Učiníme si u něho přibýtek.

Pondělí 6. 5. – památka sv. Jana Sarkandra

(v Čechách nez. památka)

1. čt.: Sk 16,11–15

Ž 149,1–2.3–4.5–6a+9b

Odp.: 4a (*Hospodin miluje svůj národ.* Nebo: *Aleluja.*)

Ev.: Jan 15,26–16,4a

Slovo na den: Vy také vydávejte svědectví.

Úterý 7. 5. – ferie

1. čt.: Sk 16,22–34

Ž 138(137),1–2a.2bc–3.7c–8

Odp.: 7c (*Zachraňuje mě tvá pravice, Hospodine.* Nebo: *Aleluja.*)

Ev.: Jan 16,5–11

Slovo na den: Kam jdeš?

Středa 8. 5. – nez. pam. P. Marie, Prostřednice všech milostí

1. čt.: Sk 17,15.22–18,1

Ž 148,1–2.11–12.13–14a.14bc

Odp.: *Nebe i země jsou plny tvé slávy.* Nebo: *Aleluja.*

Ev.: Jan 16,12–15

Slovo na den: Oznámi vám, co má přijít.

Čtvrtek 9. 5. – slavnost Nanebevstoupení Páně

1. čt.: Sk 1,1–11

Ž 47(46),2–3.6–7.8–9

Odp.: 6 (*Bůh se vznáší za jásotu, Hospodin vystupuje za hlaholu trub.*)

Nebo: *Aleluja.*)

2. čt.: Ef 1,17–23

nebo Žid 9,24–28; 10,19–23

Ev.: Lk 24,46–53

Slovo na den: Vyzbrojení mocí z výsosti.

Pátek 10. 5. – ferie

1. čt.: Sk 18,9–18

Ž 47(46),2–3.4–5.6–7

Odp.: 8a (*Bůh je králem celého světa.* Nebo: *Aleluja.*)

Ev.: Jan 16,20–23a

Slovo na den: Nyní máte zármutek, ale zase vás uvidím.

Sobota 11. 5. – ferie

1. čt.: Sk 18,23–28

Ž 47(46),2–3.8–9.10

Odp.: 8a (*Bůh je králem celého světa.* Nebo: *Aleluja.*)

Ev.: Jan 16,23b–28

Slovo na den: Opouštím svět a jdu k Otcí.

Naše prodejna v Olomouci na Dolním náměstí 24 je otevřena také v sobotu v době od 8 do 12 hodin.

NOVINKY Z JINÝCH NAKLADATELSTVÍ

MŮJ DUCHOVNÍ TESTAMENT

Benedikt XVI. • Z italštiny přeložili Zdeněk Jančařík a Milan Glaser

Velký duchovní odkaz Svatého otce Benedikta XVI. není možné shrnout na několika stranách textu, nicméně tato kniha může posloužit k načrtnutí vnitřní linie jeho díla. Ústředním motivem je téma víry, protože ona byla pulzujícím srdcem celého učitelského úřadu Benedikta XVI. Nad textem jeho testamentu si uvědomujeme, nakolik je každý člověk v křesťanském životě vlastně na začátku a jak moc má zapotřebí stále znovu se učit tomu, na co zapomněl, nebo znovu vdechnout život tomu, co bylo zhašeno nebo vyhaslo, či dokonce znovu získat to, co bylo opuštěno nebo odloženo.

Portál, s. r. o. • Brož., A5, 118 stran, 199 Kč

V KRVI JE ŽIVOT • NEOBVYKLÁ CESTA KE KNĚŽSTVÍ

Benjamin Boisson • Z francouzštiny přeložila Tereza Pikálková

Kniha je svědectvím o neobvyklé cestě autora, vedoucí od zázračného uzdravení z leukémie až k povolání ke kněžství. Vážná nemoc u něj propuká v pouhých dvanácti letech. Tehdy si začne Benjamin zapisovat do deníku své smíšené pocity, bystré postřehy o rodině, spolužácích, učitelích, ale rovněž o svých životních plánech, které se ocitají v troskách. Celý život teď nahlíží v jiném světle. Pozdější klikatá cesta hledání povolání vede od běžných lásek přes službu doma, ve škole a farnosti až k rozpoznání Božího hlasu a nalezení duchovního domova v Komunitě Blahoslavenství. Benjamin přijímá kněžské svěcení symbolicky ve třiatřiceti letech, tedy ve věku, kdy Kristus prolil svou krev, aby všem lidem získal spásu a uzdravení.

Karmelitánské nakladatelství • Brož., 130x190 mm, 120 stran, 169 Kč

MATKA VOJTĚCHA

Marie Holková

Román o celoživotním svědectví lásky k Bohu i bližním přibližuje čtenářům osobnost boromejky Matky Vojtěchy Hasmandové (1914–1988). Byla duchovní i lidskou oporou ostatním řeholním sestřám jako jejich generální představená, ale také spoluvězenkyním během svého osmiletého věznění v 50. letech 20. století. Zemřela v pověsti svatosti, v současné době probíhá proces její beatifikace. Text knihy je proložen fotografiemi z archivu sester boromejek.

Cesta • Druhé vydání • Brož., 104x160 mm, 272 stran, 148 Kč

KARDINÁL TOMÁŠ ŠPIDLÍK SJ - STAREC A TEOLOG NEROZDĚLENÉ CÍRKVE • KOMPLETNÍ BIBLIOGRAFIE 1938-2011

Pavel Ambros

Kompletní bibliografie kardinála Špidlíka je čtenáři předkládána po důkladném studiu celého jeho díla, databázi doma i v zahraničí a archivních dokumentů. Odráží celek tajemství života kardinála Špidlíka, kterému pro soulad teologie a duchovního odkazu přináležel z tradice zaužívaný titul starce.

Refugium Velehrad-Roma s.r.o. • Váz., přebal, A5, 760 stran, 320 Kč

Objednávky knih - tel. 587 405 431 • Administrace a inzerce týdeníku Světlo - tel./fax 585 222 803 • Matice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc 1, e-mail: knihy@maticecm.cz • Kompletní nabídku knižní produkce MCM naleznete na internetové adrese www.maticecm.cz

772 00 Olomouc 2
982707-0262/2011

P. P.

TZ D + 1

771 11 Olomouc 1

Dolní nám. 24
Matice cyrilometodějská s. r. o.